

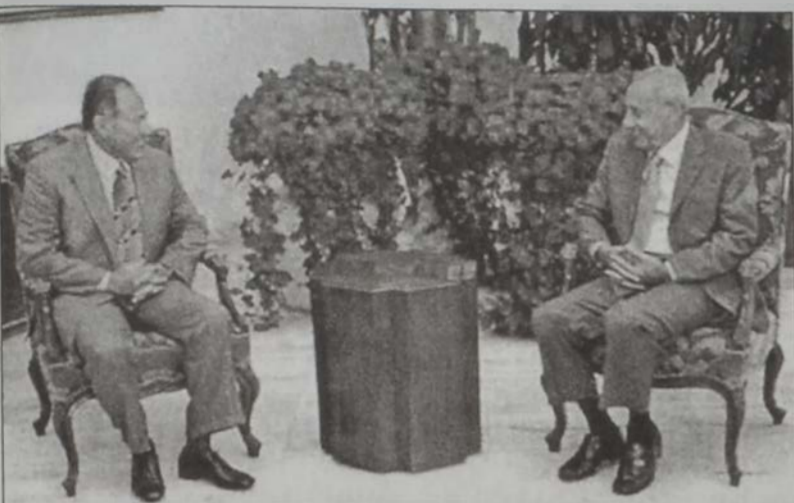
«ՔՈՒՐԱՔ»Ի ԱՐԿԱԾԻՆ ՊԱՏՃԱՌԸ ԹՈՐՓԷՅՏՕՄԸ

Ռուսիոյ գիտութեան եւ արհեստագիտութեան նախարար Իլիա Քլեպանով երէկ յայտարարեց, որ երկու տարի առաջ Պարէնց ծովուն մէջ ընկղմած «Քուրաք» սուկանաւուն արկածին պատճառը *Թորփէյտո* մըն է:

Նախապէս, յատկապէս արկածէն անմիջապէս ետք, ռուսական ծովուծի բարձրաստիճանի պատասխանատուներ հաւանական նկատած էին, որ «Քուրաք» ընկղմած էր ՕԹԱՆԻ պատկանող սուկանաւուն մը բախելէ ետք: Սակայն ծովուծի հրամանատար ծովակալ Վլադիմիր Քուրոյետով անցեալ Փետրուարին նշած էր *Թորփէյտոյ* մը պայթումին հաւանականութիւնը:

«Քուրաք»ի արկածին կոհ գացին 118 նաւաստիներ:

ԶՕՐ. ԼԱՅՈՒՏ – ՆԵՊԻՅ ՊԵՐՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ ԵՐԿԻՐԸ ՅՈՒՉՈՂ ԶԱՐՑԵՐՈՒ ԾՈՒՐՁ

Զօր. Լահուտ - Ն. Պերրի հանդիպում

Նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտ երէկ ընդունեց խորհրդարանի նախագահ ՆեպիՅ Պերրին, որուն հետ քննարկեց տեղական ու շրջանային զարգացումները:

Հանդիպումէն ետք Պերրի յայտարարեց, որ քննարկումի նիւթ դարձան հարաւի վիճակն ու Լիբանանի դէմ ինքնապաշտպանութեան փորձերը, որոնք կը յաջողան Լիբանանի դէմ շղթայագրեման կասկածելի քարոզչական արշաւին, թէ Լիբանան ահաբեկիչներու ապաստան դարձած է:

«Կացուցիչները շատ նուրբ է եւ իսրայէլի վարչապետը իր կեցուածքներով կը փորձէ մագլցումով դուրս գալ իր դիմագրաւած տագնապէն», ըսաւ Պերրի եւ յայտնեց, որ նախագահ Լահուտ սկսած է անհրաժեշտ շարժումի եւ աշխատանքի՝ դիմագրաւելու համար այս զարգացումները, որոնք աշխուրհ զգուշութեամբ կը հետեւին:

Խորհրդարանի նախագահը ըսաւ, որ նաեւ խօսած է շարք մը ներքին հարցերու մասին, ինչպէս՝ մագլցումով բանոց ինքնաշարժներու արգիլման միջոցով:

Շարք՝ էջ 2

ՊՈՒՇ «ԿԱՆԱԶ ԼՈՅՍ» ԿՈՒ ՏԱՅ ՇԱՐՈՆԻ՝ ՎԵՐԱԳՐԱԲԵԼՈՒ ՊԱՂԵՍԻՆԵԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ

Երուսաղէմի անձնասպանական գործողութեան իբրեւ հակադրութիւն՝ Իսրայէլ երէկ յայտարարեց, որ պաղեստինեան որբերուն նոր յարձակումի մը պարագային, պիտի վերագրուի Այսրյորդանանի մէջ պաղեստինեան շրջաններ:

Սպիտակ Տան բանբեր Արի Ֆլայշըրը ըսաւ, որ նախագահ Ճորձ Պուշ կը հաւատայ, որ Իսրայէլի կ'ապաքինի շատ լուրջ յարձակումէ մը, եւ անիկա ինքնապաշտպանութեան իրաւունք ունի:

Վարչապետ Արի Շարոնի ապահովութեան հարցերու դահլիճին որոշումին կուսանհրաժեշտութիւն:

Իսրայէլի Շարոնի սեղմ դահլիճին այն որոշումին, թէ պաղեստինեան որբերուն նոր յարձակումի մը պարագային, պիտի վերագրուի Այսրյորդանանի մէջ պաղեստինեան շրջաններ:

Սպիտակ Տան բանբեր Արի Ֆլայշըրը ըսաւ, որ նախագահ Ճորձ Պուշ կը հաւատայ, որ Իսրայէլի կ'ապաքինի շատ լուրջ յարձակումէ մը, եւ անիկա ինքնապաշտպանութեան իրաւունք ունի:

Վարչապետ Արի Շարոնի ապահովութեան հարցերու դահլիճին որոշումին կուսանհրաժեշտութիւն:

Իսրայէլեան «Քալաթիա» անցարգելից վրայ պաղեստինցիներ կը սպասեն հերթի՝ անճնագիրներու ստուգման համար

ԵՐՈՒՍԱԶԷՄԻ ՄԷՋ

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

Պաղեստինցի մը երէկ անձնասպանական գործողութիւն մը կատարեց Երուսաղէմի մէջ պատերու կայանի մը դիմաց. սպանուեցան եօթը անձեր եւ վիրաւորուեցան աւելի քան 25 ուրիշներ: Անձնասպանական գործողութիւնէն կարճ ժամանակ ետք, Իսրայէլեան ուղղաթիռներ ուժեղացուցին կազմի մէջ պաղեստինեան կեդրոնները:

Ուշիկները այս կեց-րանակը ներխուժեց-լածքը հակապղեցու-ծենին, Նապոլու եւ

Քալաթիա՝ աւելի դժուարացնելով Սիացեալ Նահանգներու նախագահ Ճորձ Պուշի պատրաստութիւնը յայտարարութեան մը, ուր պիտի ներկայացուի յատկապէս պաղեստինեան պետութեան մը ծրագիրին:

«Ուշիկն ինչ որ փութը» օրաթերթը հաղորդեց, որ Պուշի նոր ծրագիրը պիտի պահանջէ հաստատումը

պաղեստինեան առժամեայ պետութեան մը, որուն վերջնական սահմաններուն մասին բանակցութիւններ պէտք է աւարտին երեք տարուան ընթացքին: Օրաթերթը աւելցուց, որ Պուշ պիտի առաջարկած ծրագիրը որդեգրուի Միջին Արեւելքի խաղաղութեան խորհրդածոյցի մը կողմէ, որ պիտի

կայանայ Սեպտեմբերին, պայմանաւ որ մինչ այդ պաղեստինեան իշխանութիւնը բարեկարգումներ գործադրած ըլլայ՝ յատկապէս ապահովութեան ուժերը մէկ հրամանատարութեան տակ ղնելով: Խորհրդածոյցը կայացելու համար պէտք է դադրեցուի

Շարք՝ էջ 2

ԹՈՒՐԲԻՍ

ՄԱՀԱՊԱՏԻԺԻ ԶՆՋՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ՝ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՆԳԱՐԱ, 29 (ՌՈՅԹԸՐԸ) - Թուրքիոյ իսլամական ընդդիմադիր ղեկավար Ռեճէփ Թայյէփ Էրտողան Չորեքշաբթի օր յայտնած է, որ մահապատիժը ջնջելու որոշումը պէտք է սահմանադրութեան մէջ գրուի, ինչ որ կրնայ վտանգել՝ կառավարական ընկերակցութեան անդամներուն միջեւ տարակարծութիւնները յաղթահարելու ճիգերը:

Կառավարութեան պաշտպանական թեր կ'ընդդիմանայ բարեկարգումներու, որոնք անհրաժեշտ են Պրիքեթիլի հետ անդամակցութեան գծով բարեկարգումներու սկսելու համար. սակայն անիկա ըսած է նաեւ, որ կառավարական տագնապ մը պիտի չպատճառէ, եթէ վարչապետ Պիլիքեթ Էճեմիթի Ժողովրդավար Զախ Կուսակցութիւնը եւ անոր կրտսեր գործակիցը՝ Մայր Հայրենիք Կուսակցութիւնը, Վորակցութիւնը ապահովելու համար ընդդիմադրութեան դիմեն:

Էճեմիթի կուսակցութիւնը ընդդիմադրութեան դիմած է, որպէսզի Վորակցութեան մահապատիժին վերջ տալու իր առաջարկին՝ նկատի ունենալով, որ այդ կուսակցութիւնը եւ Մայր Հայրենիքը բաւարար երեսփոխաններ չունին 550 արժող խորհրդարանին մէջ պարզ մեծամասնութիւն մը ապահովելու համար:

Էրտողանի կուսակցութիւնը ընդդիմադիր երկրորդ մեծագոյն կուսակցութիւնն է:

«Մահապատիժին ցկեանքն անհրաժեշտ է փոխարինելու սահմանադրութեան մէջ պէտքէ ապահովելով: Չենք կրնար այդ ըսել ժողովրդավար Զախ Կուսակցութեան առաջարկին», յայտնած է ան՝ աւելցնելով, որ իր կուսակցութիւնը սահմանադրական բարեփոխում մը պիտի առաջարկէ այդ առնչութեամբ:

Այլ գիծի վրայ, տնտեսութեան նախարար Քեմալ Տերմիշ յայտնած է, թէ պաշտպանական փոխ վարչապետ Տեյլէփ Պահչէլի Չորեքշաբթի օր տեղի ունեցած ժողովի մը ընթացքին խոստացած է Վորակցութեան կանգնելու Պարամական Միջազգային Ֆոնտին Վորակցութիւնը վայելող թուրքիոյ տնտեսական վերականգնումի ծրագիրին:

ԹՈՒՆԶԵԼԻԻ ԵՒ ՀԱՔՔԱՐԻԻ ՄԷՋ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ԶՆՋՈՒԻ

Թուրքիոյ խորհրդարանը երէկ որոշում կայացուց երկրին հարաւարեւելեան երկու նահանգներու մէջ աւելի քան տարիէ ի վեր հաստատուած արտակարգ դրութեան վերջ տալու վերաբերեալ:

30 Յուլիսէն սկսեալ թուրքիոյ եւ Հաքքարի շրջաններուն մէջ վերջ պիտի տրուի արտակարգ դրութեան, որ հաստատուած էր ՔԱԿԻ անդամներուն եւ թրքական բանակին միջեւ բախումներու պատճառով:

Խորհրդարանը նաեւ որոշում կայացուց արտակարգ դրութիւնը ի վորու պահել Միւրնաքի եւ Տիարպէքի մէջ:

ԱԼԻԵՒ ԿԸ ՅՈՒՍՈՒՏԱՅ

Ստորեւ՝ «Ռոյթթըզ»ի լրատուութիւնը, Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի թեկնածութեան մասին՝ 2003ի նախագահական ընտրութիւններուն: Լրատուութիւնը ինքնին բառացուցական է եւ ոչ մէկ մեկնաբանութեան կը կարօտի:

Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ, որ տասնամեակ մը միահեծան իշխած է քարիւղի արտադրութեան երկրորդ, երէկ յայտարարեց, որ յառաջակցանք ընտրութիւններուն իր թեկնածուութիւնը պիտի զնէ՝ հինգ տարուան ժամանակաշրջանի մը համար:

79 տարեկան Ալիեւ, որ առողջական հարցեր կը դիմագրաւէ, 1993էն ի վեր յետ խորհրդային Ազրպէյճանը կառավարած է երկաթեայ բռնուցքով՝ ճշմարտութիւնը եւ բազմամիլիոն տղարի համաձայնագիրներ կնքելով քարիւղի արեւմտեան ընկերութիւններու հետ:

1999ին Միացեալ Նահանգներու մէջ ստի վերաբուժութեան ենթարկուելէն ի վեր, Ալիեւ օրէ օր աւելի վատուած կ'երեւի, ինչ որ մտահոգութիւններ եւ հարցականներ կը ստեղծէ երկրին յաջորդ ղեկավարին վերաբերեալ:

Սակայն վեթերան դեկավարը՝ «մեծ հայր» մակերիով, վստահութիւն յայտնեց, որ յառաջիկայ տարուան ընտրութիւններէն յաղթական դուրս պիտի գայ:

Պատկերասփոխուած խօսքի մը մէջ Ալիեւ ըսաւ. «Իշխող կուսակցութիւնը (ԵՄԻ Ազրպէյճան) եւ ժողովուրդը ինձմէ խնդրեցին թեկնածուութիւն զնել նախագահական յառաջիկայ ընտրութիւններուն: Ընդունեցի առաջարկը եւ թեկնածուութիւն պիտի զնեմ: Վստահ եմ, որ Ազրպէյճանի ժողովուրդը իր ամբողջական վստահութիւնը պիտի յայտնէ անձիս նկատմամբ»:

Ալիեւ հերքեց այն ենթադրութիւնները, թէ քուէարկութիւններուն ընթացքին կրնան գեղձարտութիւններ ըլլալ: «Ինձի նման հանրածանօթ ղեկավար մը կարիքը չունի գեղձարտութիւններու՝ իշխանութեան հասնելու համար», նշեց ան:

Ազրպէյճանի ընդդիմադրութիւնը կ'ըսէ, որ «Ալիեւ եւ իր մարդիկը» կ'ապրին քաղաքական անանկութիւն մը, եւ պէտք է որ հեռանան: Ընդդիմադրութիւնը Ալիեւը կ'ամբաստանէ երկրին ցած կենսամակարդակը չկարենալ բարձրացնելու եւ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծումը չիրականացնելու յանցանքներով:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

ՀԱՅԵՒԿՐԱՑԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԾՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏ

Այսօր Երեւան պիտի հասնի Վրաստանի խորհրդարանէն պատուիրակութիւն մը, գլխաւորութեամբ խորհրդարանի փոխ նախագահ Վախթանգ Կոլափայի, մասնակցելու համար Հայաստանի եւ Վրաստանի համագործակցութեան միջխորհրդարանական յանձնաժողովի շրջող միտինգ:

Յանձնաժողովը պիտի քննարկէ իր նախորդ միտինգէն ետք կատարուած աշխատանքները, միջազգային կազմակերպութիւններու մէջ երկու երկիրներու խորհրդարանական պատուիրակութիւններուն համագործակցութեան վերաբերող հարցեր, Հայաստանի Ազգային Ժողովին ու Վրաստանի խորհրդարանին մէջ միջպետական համաձայնութիւններու վաւերացման ընթացքը, ինչպէս նաեւ՝ երկու երկիրներուն միջեւ միջկառավարական եւ միջխորհրդարանական գործակցութեան անընդուն պայմանաւորութիւնները:

Յանձնաժողովը նաեւ պիտի քննարկէ Ջալալաբադի ընկերային-տնտեսական գաղափարներու միջազգային հայկական կողմին մասնակցութեան ձեւերուն վերաբերող հարցեր:

ԿԻՊՐՈՍԻ ՏԱԳԱՊ

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅՈՒԼԻՍԻ ՍԿԻՉԸ

Թուրք կիպրացի ղեկավար Ռուսթ Տենքթաշ յայտնած է, թէ յոյն կիպրացիներուն հետ բանակցութեանց նորագոյն հանգրուանը պիտի շարունակուի մինչեւ Յուլիս 2:

Տենքթաշ եւ կիպրոսի նախագահ Կլաֆթոս Բլեքիտէս Յունուարին ՄԱԿի պատկանութեամբ դէմ յանդիման բանակցութեանց նոր հանգրուանի մը ձեւաւարկած են՝ վերջ տալու համար կղզիին քաղաքական անել վիճակին:

Կողմերը Յունիս 30 ժամկէտ ճշդած են՝ կղզիին վերամիացման գծով իսկական յառաջիմութիւն արձանագրելու համար: Կիպրոս Ե. Միութեան անդամակցութեան գծով բանակցութիւնները արարելու ընթացքին մէջ կը գտնուի: Անիկա կրնայ 2004ին կամ 2005ին տեղի ունենալ:

Ե. Միութեան եւ ՕԹԱՆԻ անդամ Յունաստան յատկապէս անդամակցութեան, թէ պիտի խափանէ ապագայ ընդարձակում մը, որ կիպրոսը նկատի պիտի չունենայ: Թուրքիա, որ նոյնպէս կը յուսայ Ե. Միութեան անդամակցելու, կ'ըսէ, թէ կրնայ «կցել» թրքական հիւսիսային կիպրոսը. եթէ կղզիին առանց լուծումի մաս կապէ ընդարձակման յառաջիկայ քայլին:

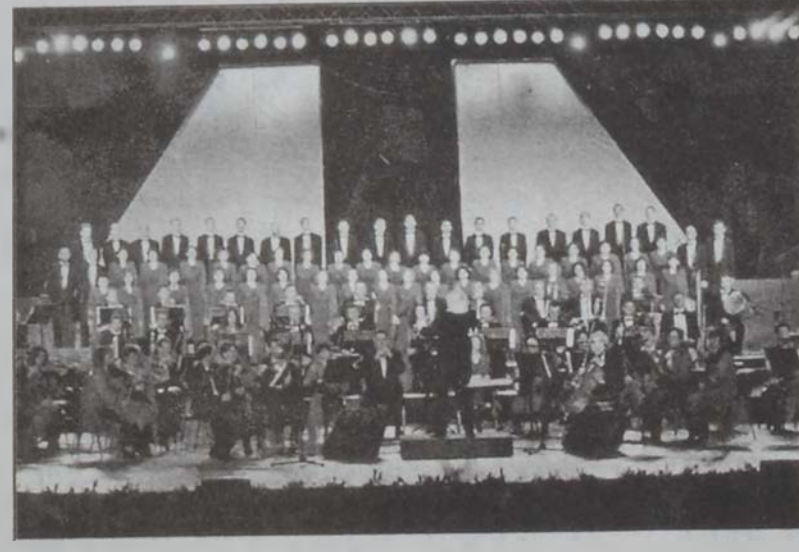
(ՌՈՅԹԸՐԸ)

«ԳՈՐԱՐ»Ի ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԸՄԵՐՈՒՄԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Հին ԳԻՒՄՐԻԻ ՆՈՐ ՆՈՒԱՃՈՒՄԸ

Ն. Աւետիսեանի կամ փունջ մը վերոնշեալ աշուղներու երգերէն, որոնք անկասկած աւելի պիտի «տեղայնացնէին»: Համերգը՝ շեշտելով անոր իւրաքանչիւր ֆունկցիան:

Հետաքրքրական էր նաեւ նուագախումբային համադրումը՝ դասական նուագարաններու կողքին ներգրաւելով հայկական ժողովրդավարական ու ժամանակակից նուագարաններ, որոնք որոշ երգերու մէջ համապատասխան երանգներ աւելցուցին: Այս իմաստով, գիւմրեցի երիտասարդ տաղանդաւոր Գագիկ Մալխասեանի եւ քանոնահար Անահիտ Վալսեանի զուլալ նուագը մեծապէս արտայայտիչ ու հոգեզոգ եղաւ:

Յայտագիրին վրայ ուրախալի եղաւ ողջունել ներկայութիւնը մեծանուն երգչուհի Ռայիսա Մկրտչեանի: Իսկ հայրենի օֆերային թատրոնի բարձր արհեստավարութեամբ ու գեղարուեստական շունչով: Բաղձալի պիտի ըլլար այս վերջինին կատարմամբ առաւել թիւով երգերու ունկնդրութիւնը: Ժողովրդական եւ ժամանակակից երգերու բաժինին մէջ տիրական եղաւ Կոմիտասի անուան բարձրագոյն խորհրդակցի դասախոս երգիչ Մամուկ Մալխասեանի երգը: Իսկ երիտասարդ շնորհալի երգիչ-երգչուհիներ Լաուրա Նալպանտեան, Համլէթ Գէորգեան, Նագան Ղազարեան, Արտակ Կիրակոսեան, Հրաչուհի Խոնտարեան եւ Վահան Գրիգորեան մեր գաղութին համար ներկայացան իրենց նոր անուններ՝ նոր խոստումներով: Սրտառուչ եղաւ փոքրիկն Ղուծակահար Սալա Ադանեանի Ղուծակի «քունչերթի»-ի (երաժշտ.) Սարգիս Քէօսեանի կատարումը: Համերգին մասնակցեցան նաեւ «Թ. Ալիսեան» երգիչ-պարի համոյթին խումբը մը պարուհիներ եւ մնջախաղի վարպետ Համլէթ Չոպանեան:

Հայ կրթութեան ու արուեստի երախտաւոր, Կիպրոսի ծանրաբարեկրի ընկերակցութեան հայկական ուստիոստի արտադրիչ ու երկարամեայ խօսնակ Սեպուհ Արզարեան ոգեւորող կերպով կատարեց նուագավարի պարտականութիւնը: Թէ՛ համերգին ծանուցադիր-պարկին մէջ հրատարակուած իր կենսագրութեան թէ՛ նուագավարական իր արարքին մէջ արհեստավարական կրթութիւն ու շունչ չնկատուեցան: Այս իմաստով, ներկայ գրութիւնը գերծ կը մնայ երաժշտական ընդհանուր տպաւորութիւն յայտնելէ: Սակայն կասկածէ վեր է, որ անհրաժեշտ տարրական մակարդակը պահպանուած էր: Ինչ որ նուազուած է նոր սկիզբ առած երաժշտական խումբի մը համար, մանաւանդ աղէտի գոտիի միջավայրին մէջ: Յանկալի է նաեւ, որ «Գոնար» երգչախումբը այլապէս ալ ունենայ կենսունակ գոյութիւն՝ իրենց երգչախումբային արհեստավարութիւնը եւ դորոն գայ ընդհանրապէս երգիչներուն ընկերակցող իրենց նուագախումբային երանգ ու տպաւորութիւն ներկայանալէ:

Որոտընդոստ երկարատեւ ծափահարութիւններու տարափին թակ կը տարուիս մտածելու, որ մինչ կը յամենայ քաղաքը վերականգնուելու եւ քաղաքային պայմաններով վերածնունդ հրամայականը մեզ հասնի իսկ գիւմրեցի վերագտած է իր կենսունակութիւնը եւ ոգին: Ասոր վկայութիւնն է նաեւ «Գոնար»ի գոյութիւնը նոյնիսկ Գիւմրիի մէջ, եւ ապա՝ իր անդրանիկ յաղթական հիւրահասցիներուն յաջողութիւնը հեռուոր այս ափերուն, որուն համար հանրահայտութիւն եւ երախտիքի արժանի են յայտնի թէ անյայտ բոլոր այն մարդիկը, որոնք նիւթապէս թէ բարոյապէս տէր կը կանգնին «Գոնար»ին, ու այդ ճամբով՝ յաւերժական Գիւմրիին:

Չ. ՔԵՇԻՇԵԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐՉԱՐԱՊՈՅԻՆ ՀԻՄՆԱՐԿ (Գործակալութեամբ եւ հովանաւորութեամբ Երեւանի Պետական Համալսարանի)

2002-2003 ՏԱՐԵՇՐՁԱՆԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Դիմարկի 2002-2003 տարեշրջանի հիմ թէ ընդ ուսանողներու արձանագրութիւնները կը կատարուին 17էն 28 Յունիս 2002, ժամը 9:00էն 14:00, Համագրայինի Լշում Փայլածատեան ճեմարանի գրասենեակներէն: Գրասենեակի հեռ. 01-375410 03-429685 01-372446 FAX E-MAIL Hamazcen@Cyberia.net.lb

●Մուտքի քննութիւնները պիտի կայանան 13 Հոկտեմբեր 2002ին: ●Գիշերօթիկ կողմէն ընդունուող համար թեկնածուները պարտին իրենց դիմումագրութիւնները ներկայացնել մինչեւ 15 Օգոստոս 2002: Ամրան եղանակի գրասենեակները բաց պիտի ըլլան Երեքշաբթի օրը, առաւօտեան ժամը 10:00էն 1:00: **ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ**

ԱՆՄՈՒԱՆԱԼԻ ԸՆԿԵՐ ԵՂԻԿԸ

Ի՞նչպէս եւ ուրի՞նչ սկսիլ գրել եղիկին մասին: Շատ բան կայ ըսելիք, վերլուծելիք իր անձին եւ իր ազգային գործունէութեան մասին: Ոմանք գրեցին հանգամանորէն եւ մանրամասնութեամբ: Ես ալ կ'ուզեմ յիշել մանաւանդ իր անմոռանալի կեցողութիւնը, ներքին ազգային կեանքին մէջ:

19 Հոկտեմբեր 1998ին ստացայ իր վերջին նամակը, գոր կը պահեմ ջրմուտքէն. այդտեղ կ'երեւի իր անկեղծութիւնը եւ համեստութիւնը, ինչպէս մասնա լաւագոյնս կը մատնանշուի իր գրական քննադատի կարողութիւնը, երբ կարդացած էր գիրքս «Symphonie Fantastique»:

Եղիկը ողջմիտ, ուղղամիտ, արդար եւ գործունէայ մարդ մըն էր: Հաճելի էր խօսիլ իրեն հետ՝ իրենց պարկեշտ եւ համեստ անձ: Մեր մօտիկ կուրծիքը եւ անկեղծութիւնը կու գար ուսումնական միջավայրէն: Երկուսը ալ ուսած էինք Ֆրանսիական Լիսէին մէջ՝ ես Հալէպ, իսկ ինք՝ Պէյրութ: Այս Լիսէին մէջ պաշտօնավարած էիք որոշ շրջան մը. այդտեղ Ֆրանսացիները լաւագոյնս կը դաստիարակէին անտաշ սերունդները:

Նոյն շրջանին Ֆրանսական Համալսարանին մէջ եղած ենք ուսանող վերջին տարիները: Մեզի առաջընկուցաւ շարունակել դասաւանդել մեր տուած նիւթերը մեր համալսարաններու շրջանը ըլլալէն ետք ալ, ինք ընդունեց առաջընկուց, իսկ ես պէտք էր վերադառնայի Հալէպ:

Ասոնց կողքին, 7 տարի միասին էինք ազգային կեանքին մէջ ըլլալով Չաւարեան Ուսանողական Միութեան անդամ: Լսած էինք Համո Օհանջանեանի, Բարգէն Փաշայանի տարած խոսքերը: Արմինէի հիւրանիւթերը եւ ուրիշ օր մըն ալ եղած էիք Նիկոլ Աղբալեանի հետ եւ երբ մեզմէ ուզած էր երգել իր սիրած երգը՝ «Մայրը, մի՛ քշիւր ձիւրիկ», մի լուռ, աչքերը ջրոտուած լացած էր. հակառակ իր տիրութեան, կարօտը ունէր անցեալին ու կ'ուզէր լսել անցեալի երգը: Մենք լուռ ու մունջ իր մասնակցեցինք իր տառապանքին:

Այսպէս, 7 տարիներու ընթացքին ճանչցանք արուեստի ներս նաեւ Ռուբին փաշայան, Գառնիկ Գիւրգալեանը, Կարօ Սաւունին եւ ուրիշները: Միասին էինք եղիկին հետ համալսարանին մէջ, հայ ուսանողներուն հետ հանդիպումներուն եւ արշաւներուն:

1939 - 1946ի շրջանին, 7 տարիներու տեւողութեան բախտը ունեցանք, որ մեր ընկերներուն մեծամասնութիւնը գաւազանները ըլլան կուսակցական որդի պատասխանատուութիւն ունեցող աւագ ընկերներու, ինչպէս Վիգէն Օհանջանեանը՝ Համո Օհանջանեանի գաւազանը, Լալիկ եւ Վահէ Միսնասեանները՝ Ռուբին փաշայի գաւազանները,

Վիգէն եւ Սուրիկ (Սերժ) Սասունիներ՝ Կարօ Սաւունիի գաւազանները, Լեւոն Պալեան (Պուլիկ)՝ Պարսկաստանէն, Լալիկ եւ Շաքէ Թիւթիւնեան քոյրերը, Տէր Մելքոնեան քոյրերը, Յակոբ Տէր Մելքոնեանի դուստրերը, Հրաչ Թուրիկեան, Եղիկ Գոնիալեան, Ռեթէսո Գուլուսեան, Վարուժան Սահակեանի տղան՝ Արամ Սահակեան, Ժիրայր Խաչատուրեան եւ Սեպուհ Սիսեանեան՝ որդին Միսաք Ուլիսեցիի: Այս ընկերներուս բոլորին ծնողներուն պարտականութիւնն էր կամ արձնէնք գիտնիք էին, բայց հայրս կարգ մը պարտականութիւններէ զատ ուսումնական մասով պարտականութիւն մը, որ կ'արժէ յիշել պատմութեան սիրոյն: Ան 1928 - 1932 շրջանին ղրկուած էր Տէր Ջօրի կառնպատ, ուր քանի մը հարիւր հազար հայեր անտաշ սերունդները կամ անտաշ սերունդներ էին կամ անտաշ սերունդներ էին, հոն հիմնադրուեց համար յուշամատենան՝ դպրոց մը, Նահատակաց վարժարան անունով, դաստիարակելու համար վերադարձողներու գաւազաններուն սերունդը եւ ան այդտեղ գտաւ եզրիպատահայ բարեար Բարսեղ Պալազեանը, որ օգտակար հանդիսացաւ այս ծրագրին իրագործման մէջ: (Այս մէջբերումը՝ Տէր Ջօրի պատմութեան սիրոյն):

***

Քանի մը տարիներ առաջ Քալիֆորնիա էի: Եղիկը լսած էր այդպէս ցերեթեալ գազան էի գաւազաններու: Անմիջապէս ուզեց մէկ օր միասին անցնել, ուրեմն գաղտնիք ծովափի ճաշարանը եւ անկէ ետք ալ իրենց տունը՝ օրը վերջացնելու համար միասին եւ տեսնելու համար իր կնոջ Շաքէին գեղեցիկ սերամիքները:

Յիշեցինք Պէյրութի կեանքը՝ դիւրին եւ դժուար օրերը: Գանգատեցաւ Ամերիկայի միօրեար Բարսեղ Պալազեանը, որ օգտակար հանդիսացաւ այս ծրագրին իրագործման մէջ: (Այս մէջբերումը՝ Տէր Ջօրի պատմութեան սիրոյն):

***

Օր մը, ժողովի մը ընթացքին, ժողովականներէն մէկը ուրիշ մը որոշ խնդիր մը առնչութեամբ կ'ամբաստանէ «սալոթեօր» բառը գործածելու մեր համալսարաններու շրջանը ըլլալէն ետք ալ, ինք ընդունեց առաջընկուց, իսկ ես պէտք էր վերադառնայի Հալէպ:

Ասոնց կողքին, 7 տարի միասին էինք ազգային կեանքին մէջ ըլլալով Չաւարեան Ուսանողական Միութեան անդամ: Լսած էինք Համո Օհանջանեանի, Բարգէն Փաշայանի տարած խոսքերը: Արմինէի հիւրանիւթերը եւ ուրիշ օր մըն ալ եղած էիք Նիկոլ Աղբալեանի հետ եւ երբ մեզմէ ուզած էր երգել իր սիրած երգը՝ «Մայրը, մի՛ քշիւր ձիւրիկ», մի լուռ, աչքերը ջրոտուած լացած էր. հակառակ իր տիրութեան, կարօտը ունէր անցեալին ու կ'ուզէր լսել անցեալի երգը: Մենք լուռ ու մունջ իր մասնակցեցինք իր տառապանքին:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ ՍԻՍԵԱՆԵԱՆ

Ս. ԱԳՆԵՍ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՀՏՈ. 261139

2002 - 2003 ՏԱՐԵՇՐՁԱՆԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տնօրէնութիւնս բաց կը յայտարարէ 2002 - 2003 դպրոցական տարեշրջանի արձանագրութիւնները, Երեքշաբթի, 11 Յունիս 2002-ին սկսելու ամէն օր առաւօտեան ժամը 8:30էն մինչեւ ժամը 12:30, բացի Շաբաթ եւ Կիրակի օրերէն:

Դիւրացնելու համար վերամուտի աշխատանքները, ներկայ աշակերտները պարտին իրենց արձանագրութիւնները կատարել մինչեւ 12 Յունիս:

Նորից աշակերտները պարտին իրենց հետքերը ինքնուրուագ քուրթիմ լուսապատճէն (կամ իխրաճ քայտ), պատուաստներու եւ առողջ վիճակի վկայագիր եւ 5 լուսանկար:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ԸՄՅԵՆ
HAMPIG SASSOUNIAN
CSP - L.A.C. B - 5 - 131 44750
60-TH ST. WEST LANCASTER, CA, 93536 — USA

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԸՄԱՆԱՍՐԱՆԻ ՄԱՐԶԱԳԱՅԻՆ ՎՐԱՅ

ՏՈՂԱԿ ԳԱՐԵՐՈՒ ՓՈՒԱՏՈՆ՝ ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՐԱԿԵՕՉԵԱՆԻ ԳԱՐԱՆՈՒՄԻՆ

29րդ տարին ըլլալով 19 Մայիսի երեկոյան ժամը 17:00ին Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանի մարզադաշտին վրայ տեղի ունեցաւ աւանդութիւն դարձած ժողովրդային տոնմիկ պարերու տարեկան փառատօնը: Այս տարուան յայտագրին մէջ կային լիբանանեան տապըն, հայկական, իւրոպական եւ բոլորակալական այլ ազգային պարեր: Փառատօնին ներկայ էին «Յուր տէն»-ի վարչութեան անդամներ, դպրոցներու տնօրէններ եւ մեծ թիւով ներկաներ:

Լիբանանեան եւ ամերիկեան քայլերգներու ունկնդրութեան հետ կարողացուեցաւ փառատօնին բացման խօսքը: Փառատօնին Լիբանանի բոլոր շրջաններէն 27 դպրոցներ մասնակցեցան իրենց 500 աշակերտներով: 24 ազգագրական պար ներկայացուեցաւ:

Դաշտ մտնող իւրաքանչիւր խումբ, իր պատկանած դպրոցի դրօշակին կողքին կը կրէր նաեւ իր ներկայացուցած երկրին դրօշակը: Այս տարուան փառատօնին մասնակցած Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան ազգային բոլճի խումբը դաշտ ներկայացաւ հայկական տարազով եւ պարով:

Փառատօնին մասնակից խումբերէն էր նաեւ Գարակէօզեան հաստատութեան պարախումբը: Այս տարի պարախումբը հանդէս եկաւ իւրոպական տարազով եւ պարով: Պարուսույց Հուրի Գալաթեանի անմիջական ղեկավարութեամբ իրերայալորել փառատօններուն մասնակցած Գարակէօզեան հաստատութեան պարախումբը գնահատանքի արժանացաւ:

Այս առիթով «Յուր տէն»-ի վարչութիւնը իր երկարամեայ գործունէութեան համար Հուրի Գալաթեանի յանձնաժողովի «լուսադրոշմ»-ի, «պարադոն»-ի եւ «գեղարուեստական ղեկավար»-ի գնահատանքները:

Թ.ՂԱԿԻՅ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԻՈՂԵՐ

Լիբանանեան կեանքի երեւոյթներ

ՅՈՒՆԻՍ 20Ի ԵՒ 25Ի ԺԱՍԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԴԵՄ ՅԱՆԴԻՍԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆՅԻ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Այսօր կը սկսին լիբանանեան Պրովէի պետական քննութիւնները, որոնց աւարտէն ետք՝ Երեքշաբթի կը սկսին Բ. Պաշտօնէի քննութիւնները: Աշակերտները առանց բացառութեան լծուած են մեղանաման աշխատանքի եւ իրենց առաւելագոյնը կ'ընեն կարելի եղած չափ պատրաստ վիճակի մէջ ներկայանալու համար:

Աշխարհի մէջ զանազան փորձեր կատարուած են այս ուղղութեամբ եւ բոլորն ալ եկած են հաստատելու, որ քննութեան ճշգրտած թուականէն կարճ ժամանակ մը առաջ, ամբողջ տարուան դասերը սորվիլ եւ ըմբռնել փորձողները յաջողելու նուազ հաւանականութիւն կ'ունենան, քան անոնք, որոնք տարուան ընթացքին հետեւողական ձեւով սերտած են իրենց դասերը:

Այս հաստատումը կը բացատրուի այն իրողութեամբ, որ մարդու յիշողութիւնը վերջին վարկեաններուն հատուկներ կերպով իրեն տրուած տեղեկութիւնները այնքան յստակօրէն ու ճիշդ ձեւով չի պահեր, ինչպէս՝ ժամանակի ընթացքին կրկնութեամբ փոխանցուած գիտելիքները: Այս գլխաւոր պատճառով ուսուցիչներն ու դաստիարակները իրենց աշակերտներուն կը թելադրեն դասերը հետեւողական կերպով սերտել եւ վերջին օրերուն պարզապէս վերաբարձրել, որպէսզի անոնց միտքն ու յիշողութիւնը չյոգնի եւ կարենան մտային, հոգեկան եւ ֆիզիքական հանգիստ վիճակի մէջ քննութիւններուն ներկայանալ:

Սակայն այս չի նշանակեր յուսահատիլ եւ դադարիլ դասեր պատրաստել: Եթէ տարուան ընթացքին աշակերտը հետեւողական ձեւով չէ աշխատած, վերջին օրերուն պէտք է ճիշդ ձեւով սերտէ, որպէսզի կարելի եղածին չափ լաւ արդիւնք արձանագրէ: Սերտողութիւնն ու դաս սորվելը չեն նշանակեր «գոց» սորվիլ, առանց հասկնալու կամ ըմբռնելու բառերը քով-քովի շարել, այլ այս շրջանին մանաւանդ աշակերտը կրնայ ըմբռնել եւ իր միտքը պահել միայն այն բաները, զորս կը հասկնայ:

Այս մէկը ընելու համար կան կարգ մը կէտեր, որոնք կ'օժանդակեն աշակերտին սերտողութեան:

- 1.- Դրական եւ աշխուժ տրամադրութեամբ նստիլ սերտողութեան սեղանին առջեւ, յարմար միջավայրի մէջ եւ ճիշդ ժամանակին:
- 2.- Ճշգրիտ այն մասերը, որոնք հասկնալի չեն եւ յաւելեալ աշխատանք ու վարժութիւններ կատարել

անոնց շուրջ:
3.- Կարդալէ ետք, պահ մը պէտք է մտածել, թէ ինչ հասկցաւ այդ դասէն:

4.- Ծանրանալ դժուար են քիչ մը բարձր բաժիններուն վրայ եւ փորձել անձամբ կամ մէկու մը օգնութեամբ նոյն միտքը աւելի պարզ ձեւով ներկայացնել եւ սորվիլ:

5.- Որեւէ դաս սորվելէ ետք երեք հարցում հարցընել. ի՞նչ էին արժարձուած գլխաւոր միտքերը, առաւելութիւններն ու թերութիւնները: Այս գիտելիքները ի՞նչպէս կարելի է օգտագործել մեր առօրեայ կեանքին մէջ: Ի՞նչպէս կարելի է այս դասը աւելի հասկնալի եւ զբաւելի ձեւով ներկայացնել:

6.- Դասը աւարտելէն ետք արագ վերաբարձր մը ընել եւ ուշադրութիւն դարձնել այն ձեւերուն, որոնք աւելի դուրին եւ հասկնալի կը դարձնեն զայն:

Սերտողութեան կարեւոր եւ հիմնական տուեալներէն կը նկատուի նաեւ ժամանակը եւ անոր դասաւորումը: Ժամանակը ճիշդ ձեւով օգտագործելու համար պէտք է ուշադրութիւն դարձնել հետեւեալ կէտերուն.

- Ժամանակին հսկել.
- Ուշադիր ըլլալ, թէ անիկա ի՞նչպէս կ'անցնի.
- Զգուշանալ այն երեւոյթներէն, որոնք պատճառ կ'ըլլան ժամանակի մսխումին:

Շար.ը՝ էջ 8

ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ «ՈՒՐՈՒԱԿԱՆԸ»...

Պաշտօնէի պետական քննութիւններուն ժամը հնչեց եւ հասաւ իրականութեան պահը: Այս իրողութեան դիմաց ուսանողները ոչինչ կրնան ընել բացի իրենց գիրքերուն եւ տետրակներուն առջեւ նստած սորվելէ, աղօթելէ եւ սիրահարի անհամբերութեամբ կատարելապէս պատրաստուած՝ «բուն» ժամուռ սպասելէ:

Հոս հարցումը ինքնին կը պարտադրէ. «Արդեօք բնական է քննութիւններու սեմին աշակերտներուն պարծ ահն ու դողը, կարծէք՝ անոնք Աստուծոյ առջեւ վերջին դատաստանի պիտի ներկայանան, հապա՛ տերեւի նման անոնց դողը, ուշք կորսնցնելը...»:

Խորքին մէջ այս երեւոյթը կու գայ արեւմտեան աշխարհէն, ուր մինչեւ ԺԺ. դարու վերջը եւ Ի. դարու սկիզբը կը տիրէր արիւնիքի, կոտորածի եւ շարդի մթնոլորտ, եւ ուրիշ անպակաս կ'ըլլային արցունքն ու ողբը: Այս մթնոլորտը բնականաբար պիտի ազդէր ժողովուրդին եւ պետական քննութիւններուն վրայ, որոնք ձեւով մը վերածուցանեց բարբի ու չարի, յոյսի ու յուսախաբութեան, յաջողութեան ու ձախողութեան հանդիպման վայրի մը՝ շրջապատուած իրարանցումի, սարսափի եւ անբնական սարսափազդու հոգեվիճակով:

Այս վատ մթնոլորտն ու սովորութիւնը Արեւմուտքէն առնելով՝ մենք անոնց վրայ աւելցուցինք մեր դրոշմը ու աւանդութիւնները, որոնք ընդլայնեցին քննութեան ու տխրութեամբ, եւ այս ձեւով պետական քննութիւնները վերածուցանեց տարեկան պարբերականութեամբ տեղի ունեցող յուղարկաւորութեան արարողութիւններու:

Այս բոլորին մէջ դերակատար են զանազան կողմեր, ինչպէս՝ դպրոցը, ուսուցիչները, ծնողներն ու ընկերները, մեր աւանդութիւններն ու սովորութիւնները, լրատուամիջոցները, տարիներու ընթացքին ուսանողական պատումները, ապահովական եւ կազմակերպական զգուշաւոր կարգաւորումները, մէկ խօսքով՝ պետական քննութեան ներկայացուցիչ անձին շուրջ գտնուող անձերն ու տուեալները ուղղակի կամ անուղղակի ձեւով կ'օժանդակեն, որ աշակերտին շուրջ տիրէ սարսափի եւ անկայունութեան մթնոլորտ մը:

Սակայն այս վիճակը ճիշդ չէ եւ չի կրնար այսպէս շարունակուիլ, նոյնիսկ եթէ արեւմտեան ամէնէն զարգացած երկիրներուն մէջ այս կացութիւնը կը տիրէ: Վերոյիշեալ անձերն ու մարմինները բոլորը միասին պէտք է աշխատին, որ-

պէսզի անբնական այս մթնոլորտը փոխուի եւ քննութիւնները գիտութիւններու պարզ հաշուետուութեան վերածուցին:

Հասած է ժամանակը, որ աշակերտներն ու մարդիկ հասկնան, թէ

«Քննութիւնը ահաբեկչական գործողութիւն մը չէ:

«Քննութիւնը աշակերտը դասերով, հարցումներով եւ արդիւնքներով պատժելու եւ չարչարելու համար չէ:

«Քննութիւնը ձեւ մըն է, այլ ձեւերու նման, պարզ եւ հանգիստ մթնոլորտի մէջ արտայայտելու մեր մտածումները եւ ներկայացնելու մեր ամբարած գիտելիքները:

«Քննութիւններուն պէտք է նայիլ իրեն միջոց՝ մենք մեր անձերուն հետ անկեղծ ըլլալու եւ մենք մեզմէ հաշիւ պահանջելու, թէ անցնող տարիներուն ընթացքին ի՞նչ իրագործումներ կատարեցինք եւ ի՞նչ ստացանք: Պետական քննութիւնները պէտք է վերածուցին ուրախութեամբ լեցուն այնպիսի պահերու, երբ անց մը խոստովանութիւն կը կատարէ իր մտերիմներուն եւ անկեղծօրէն կ'արտայայտուի իր ունեցած գիտութեան մասին:

Ժամանակի ընթացքին պետական քննութիւններու այս պարզ պատկերը աղաւաղուած է եւ այն պահերը, որոնք խոր իմաստ ունին, վերածուած են սարսափազդու վայրկեաններու: Այս վայրը ոչ միայն աշակերտը կ'ապրի, այլ ժառանգ կը ձգէ իրեն յաջորդող սերունդներուն, եւ որքան ալ լաւ ըլլայ փորձառութիւնը, ան քննութիւնները կը ներկայացնէ իրեն ահաւոր պահեր, որոնք «վերջապէս» աւարտեցան:

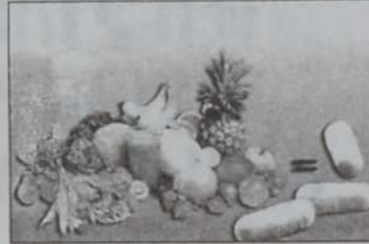
Այս բոլորը պէտք է աւարտին եւ Պաշտօնէի ներկայացուցիչ օրերը պէտք է վերածուցին աշխուժութեամբ եւ խանգաւորութեամբ լեցուն օրերու:

Պէտք է այս օրերուն ժպիտն ու ուրախութիւնը ուրուագծուի մեր դէմքերուն վրայ, Պէտք է քննութիւնները չսահմանափակուին միայն յաջողութեամբ եւ ձախողութեամբ,

Պէտք է գիտնանք, թէ կեանքի մէջ անցաւրեւոյց փորձառութիւններ են այս քննութիւնները, եւ պէտք է ընդունիլ, թէ ի՞նչ ալ ըլլայ արդիւնքը, պայծառ կեանքը տակաւին կը շարունակուի:

ԺԱՆ ԲԱՐԱՄ

«Նահապ»

ՍՆՆԴԱԳԻՏԱԿԱՆ

Առողջ Մնայու Գաղտնիքները

ՔՈԼԵՍԹԵՐՈԼԻՆ «ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ»

Միջին Արեւելքի ծինային ժառանգականութիւնը, ինչպէս նաեւ միջազգայն ու սովորութիւնները կը մղեն, որ արեան ճարպի (lipid) քանակը բարձրանայ: Ուրեմն, եթէ տարիքը քսանէն աւելի է, նախընտրելի է, որ երկու տարին անգամ մը արեան քննութիւն կատարես քոլեսթերոլի աստիճանը գիտնալու համար: Եթէ քոլեսթերոլը բարձր է, այս կը նշանակէ, թէ քոլեսթերոլը սկսած է հաւաքուիլ ճնշերակներու (arteries) եւ արեան միւս երակներու զաւարտներուն վրայ: Ժամանակի ընթացքին, երբ քոլեսթերոլը կարծրանայ, երակները կը նեղան եւ կը օգոցուին: Որքան արեան քոլեսթերոլի աստիճանը բարձրանայ, այնքան կ'աւելնայ սրտի հիւանդութեան վտանգը:

ԻՆՉ ԿԸ ՀԱՍԿՆԱՆՔ ԱՐԵԱՆ ԲԱՐՁՐ ՔՈԼԵՍԹԵՐՈԼԻ ԱՍՏԻՃԱՆ ԸՍՏԵՈՎ

Միացեալ Նահանգներու The National Cholesterol Education Program հետեւեալ ցուցմունքները կու տայ քսան տարեկան եւ վեր անձերու համար. - Նախընտրելի աստիճան՝ նուազ 200 mg/dl - Սահմանի վրայ գտնուող՝ 200 - 239 mg/dl - Բարձր՝ 240 եւ աւելի

Սրտի հիւանդութեան վտանգին գլխաւոր պատճառներն են՝ բարձր քոլեսթերոլի աստիճանը, արեան բարձր ճնշումը, անշարժութիւնը եւ ծխախոտի գործածութիւնը: Եթէ ընտանիքին մէջ գոյութիւն ունի սրտի հիւանդութիւն ունեցող, այսինքն՝ եթէ ժառանգական հակում կայ այս իմաստով, անհրաժեշտ է առողջ եւ օրինաւոր ճաշը, ինչպէս նաեւ յաճախակի ֆիզիքական շարժումը: Պէտք է ուսել քիչ քանակութեամբ իւղ եւ բարձր քանակութեամբ բնական քոլեսթերոլը ուսելիքներ՝ քոլեսթերոլի աստիճանը հաւասարակշռելու համար:

Արեան քոլեսթերոլը հետեւեալ երկու աղբիւրներէ յառաջ կու գայ. - Կը պատրաստուի մարդկային լեարդին մէջ:

- Սպառած ճաշէն: Քոլեսթերոլը կը փոխադրուի արեան մէջ՝

Միշտ ճախապատուութիւնը տալ բանջարեղեններուն, պակսեցնելով միսն ու կենդանական իւղը:

ԺԱՉ ԹԱՆՉՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԼԻՓՈՓՐՈԹԵԻՆԵՐ (LDL)

Այս լիփոփրոթէինը քոլեսթերոլը կը փոխադրէ լեարդէն դէպի այլ հիւսկէններ՝ դէպի արեան երակներու պատերը:

Կեր բաւականաչափ հաց, հատիկեղէն, բրինձ, կանաչեղէն եւ պտուղ: Հաւասարակ կը պարզուի կերպով կեր քիչ ճարպ պարունակող կաթնեղէններ, թեթեւ ճարպով միս, առանց մորթի հաւ եւ այլն: Նախընտրելի է ուսել ոչ խտացուած (unsaturated) ճարպ պարունակող ուտելիքներ, քան՝ խտացուած (saturated) ուտելիքներ:

Բաւարար է եւ առողջապահական օրական մէկէն երկու դգալ ձէթ սպառել:

ԻՆՉ ՊԵՏՔ Ե ԸՆԵԼ, ԵԹԵ ՓՈՔԻՐԸ ՔՈԼԵՍԹԵՐՈԼԻ ԱՍՏԻՃԱՆ ԸՍՏԵՈՎ

1) Saturated 2) Poly unsaturated 3) Monounsaturated

Saturated ճարպը բնական ջերմաստիճանի տակ հաստատուն կ'ըլլայ. օրինակ՝ միսին մէջ գտնուող ճարպը, հաւու մորթը, կարագը, բարձր քանակութեամբ ճարպ պարունակող կաթնեղէնները, հնդկ յաղպաղ, արմաւը, հաւկիթի ղեղնուցը եւ այլն:

Polyunsaturated ճարպը բնական ջերմաստիճանի տակ հեղուկ կ'ըլլայ. օրինակ՝ կանաչեղէնի ձէթը, ընկոյզի տե-

ստեալի ճարպեր գոյութիւն ունին:

Սպառելու համար երեք տեսակի ճարպեր գոյութիւն ունին:

1) Saturated 2) Poly unsaturated 3) Monounsaturated

Saturated ճարպը բնական ջերմաստիճանի տակ հաստատուն կ'ըլլայ. օրինակ՝ միսին մէջ գտնուող ճարպը, հաւու մորթը, կարագը, բարձր քանակութեամբ ճարպ պարունակող կաթնեղէնները, հնդկ յաղպաղ, արմաւը, հաւկիթի ղեղնուցը եւ այլն:

Polyunsaturated ճարպը բնական ջերմաստիճանի տակ հեղուկ կ'ըլլայ. օրինակ՝ կանաչեղէնի ձէթը, ընկոյզի տե-

ստեալի ճարպեր գոյութիւն ունին:

Սպառելու համար երեք տեսակի ճարպեր գոյութիւն ունին:

1) Saturated 2) Poly unsaturated 3) Monounsaturated

NARRA TRADING & GENERAL SERVICES CO. S.A.R.L.

ՆԱՐԱ ԹՐԵՅՏԻՆԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ս.Պ.Ը.

(Սեփականատը՝ Վաիտ Մանուշակեան)

ՎԻԵԹՆԱՄԵՆ ԵԹՈՎՊՈՒԱՅԵՆ ՍՐԻ ԼԱՆԵԱՅԵՆ ԵՒ ՖԻԼԻՓԻՆԵՆ ՍՊԱՍՈՒԿԻՆԵՐՈՒ ԱՊԱՇՏՈՒՄ

- Ամմիջական յանձնում եւ ապահովագրութիւն:
- Մեր նշանաբանը՝ անկեղծութիւն, ապահովութիւն,
- Մասնաւոր գիներ, վճարման դիւրութիւն եւ երկար տարիներու փորձառութիւն:

Պաուշիտ, City Hospital հիւանդանոցի փողոց, «Էլի» Դրամատան շէնք, 4րդ յարկ: Ըն. 03/324799, 01/897633 եւ 03/489989

Կնոջական

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ՊՆԱԿԻՆ ՄԷՋ Է

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ՊՆԱԿԻՆ ՄԷՋ Է

Մանդառնեթեան մասին վերջերս տեղի ունեցած մեծ համագումարի մը ընթացքին մասնագետ սննդագետներ հաստատած են կարգ մը ուտելիքներու կանխարգիլողի դերը, մասնաւորաբար՝ օսթէոփորոզի (ոսկորներու պարպում եւ տկարացում) եւ սրտանօթային հիւանդութիւններու պարագային:

ՏՈՒՆԻՆ ՈՍԿՈՐՆԵՐՈՒ ՀՎՄԱՐ ՄԵՒ ՄՈՌՆԱԲ ՊՏՈՒՂՆ ՈՒ ԲԱՆՉԱՐԵՂԵՆԸ

Գիտենք, որ կաթնեղէնները, շնորհիւ իրենց պարունակած կիրին, տոկուն ոսկորներ կ'ապահովեն մեզի: Բայց նկատուած է, որ բանջարեղէններն ու պտուղները եւս նոյն դերը կը խաղան: Այսպէս, զանազան երկիրներու մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւնները եկած են հաստատելու, որ ծայրագոյն Ասիոյ ժողովուրդները, որոնք առատ սոյա եւ բանջարեղէն կ'ուտեն, նուազ կ'ենթարկուին կոնքի կամ ազդրի ոսկորի կոտորուածի, քան՝ այլ ժողովուրդներ, որոնք առաւելաբար միսով կը սնանին:

ԲՆԱԹԵՒՔ ԲՈՒՆԵՐՈՒՆԵՐԸ ՀՎՄԱՐ

Ուտեստեղէնի մեր սովորութիւնները յեղաշրջուած են: Մասնագէտներու կարծիքով մարդիկ ներկայիս միջին հաշուով օրական 16 կրամ բնաթել կը սպառեն, այսինքն՝ 2 անգամ նուազ, քան՝ հարիւր տարի առաջ մեր նախնիներուն սպառած քանակը: Ուսումնասիրութիւնները ցոյց տուած են, որ ամբողջական հացահատիկները, ընդհանրապէս եւ բանջարեղէն սպառող անձեր զգալիօրէն պաշտպանուած են սրտանօթային հիւանդութիւններէ:

ՄԱԾՈՆԸ ԱՂԻՔՆԵՐՈՒՆԵՐԸ ՀՎՄԱՐ ՍՔԱՆՉԵԼԻ Է

Մածունը կը պարունակէ տասնեակ միլիառներով ողջ մանրէներ: Ասոնք լաւ մանրէներ են, որովհետեւ կը բարելաւեն աղիքային մանրէներու հաւասարակչութիւնը: Մածունը օգտակար է աղիքային եւ ստամոքսային խանգարումներու եւ փորհարութեան պարագային: Մածունը նաեւ կանխարգիլողի դեր ունի յամրաղիք եւ միզամանի քաղցկեղներու պարագային:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

- Ջաւէն Ոսկերիչեանի մահուան առիթով, կողման ծաղկեպսակի Սրբոց Զառուանից Մանկանց եկեղեցու յեղած են հետեւեալ Աուրա-տուութիւնները.
- Սոնա Թօփալեան 20,000 լ.ո., Թօփալեան ընտանիք 30,000 լ.ո., Եագուպ Պողոս ընտանիք 50,000 լ.ո., Արարհամ Լալաճեան 10\$, Պայրազ-տարեան 20,000 լ.ո., Կարապետ Օտնապաշեան 20,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Փօլ Պասմաճեան 20,000 լ.ո., Պեպօ Քիրքեճեան 10,000 լ.ո., Վաչէ Ալեքսանճեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Սիման Կարապետեան 10,000 լ.ո., Յակոբ Տօղրամաճեան 15,000 լ.ո., Ռուբէն Կիպրեան 15,000 լ.ո., Ասիր Սարգիս 10,000 լ.ո., Սարգիս Մալճեան 20,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Պօղոս Նիկոլեան 20,000 լ.ո., Ռաֆֆի Բեօշկերեան 10,000 լ.ո., Մե-լինէ Գալաթեան 20,000 լ.ո., Թոնի Սիմոնեան 20\$, Վազգէն Շահնազեան 5,000 լ.ո., Բաշայեան 10,000 լ.ո., Սարգիս Սարգիսեան 15,000 լ.ո., Շագիպ Պարուտ եւ ընտանիք 20\$, Տէկիրմէն-ճեան ընտանիք 15,000 լ.ո.:

www.hamazkayin.com

ՄԵՐ ԶԱՒԱԿՆԵՐԸ ԵՒ ՄԵՆԸ

ՎԱՐԱՆՈՏ ԵՐԵՒԱՆ

Մինչեւ մէկ - երկու տարեկան երեխան կարիքը ունի ծնողներին մնալուն գուրգուրանքին եւ հոգածութեան: Բայց անկէ ետք պէտք է ձգել, որ կարգ մը բաներ առանձին սորվի եւ յայտնաբերէ: Ասիկա չի նշանակեր, որ ծնողները պիտի դադարին ուղղութիւն տալէ, բայց չափազանցուած հոգածութիւնը մէկ կողմէ ձգելով՝ հետուէն պիտի հետեւին անոր:

Կարեւոր է, որ նախ եւ առաջ ծնողները ընդունին այն գաղափարը, թէ երեխան կրնայ սխալիլ եւ պիտի սխալի: Այսպէսով անոնք առիթը կու տան պատկերներ, որ պարզ է, յայտնաբերել, ինչու չէ, սխալի եւ իր սխալին նոր բան մը սորվի:

Շատ մը ծնողներու ցուցաբերած չափազանցուած սեղանը, հոգածութիւնը, գուրգուրանքը առիթ չեն տար երեխային, որ ան նախաձեռնէ: Ան կը դառնայ ուրիշէն կախեալ, ուրիշին կարօտ, վարանոտ, ինչ որ զայն կը դժբախտացնէ ապագային:

ԱՐԴԵՐԻ ԳՊՈՑՆ ԱՆ ԳԵՐ ՈՒՆԻՔ

Մասնագէտներու կարծիքով, դպրոցն ալ շատ կարեւոր դեր կրնայ խաղալ երեխան անկախ, ինքնավստահ եւ նախաձեռնող դարձնելու ընթացքին մէջ:

Այսպէս, կարելի է խմբային աշխատանքներ, քննարկումներ,

մարզական մրցումներ կազմակերպել, եւ փոխի փոխ աշակերտները այդ խումբերուն խմբապետ նշանակել՝ անոնց վստահելով որոշ պատասխանատուութիւններ: Յաճախ խմբապետի պաշտօնները կը վստահուին արթուն, ճարպիկ

եւ համարձակ աշակերտներուն, ինչ որ միշտ ալ մանկավարժական չէ: Առիթ պէտք է տրուի նաեւ ամչկոտ, վարանոտ աշակերտին, որ պէտք չի ունի պատասխանատուութիւն ստանձնել եւ կամայ - կամայ դառնայ ընկերային, նախաձեռնող եւ համարձակ:

Վերագառնալով տան մթնոլորտին, երեխան նուազ չի սիրեր այն մայրը, որ կանուխէն երեխային կը վարժեցնէ առանձին հազնիլ, մահաճակար շտկել, սենեակը կոկել, ուտելէ ետք սեղանը հաւաքել, աղտոտ պնակն ու գաւաթը լուացարանին մէջ դնել, եւ այլն: Ընդհակառակը, իր գաւաթին ապագայով մտահոգ եւ նախանձախնդիր մայրը կանուխէն կը վարժեցնէ փոքրիկին անկախ ըլլալ, իր անմիջական պէտքերը հոգալ եւ անդադար ուրիշին օգնութեան չզրկել:

Հետեւաբար, տան մէջ ծնողը, իսկ դպրոցը՝ ուսուցիչները կարեւոր դեր կրնան խաղալ երեխային անհատականութիւնը զօրացնելու եւ զայն ինքնավստահ ու անկախ դարձնելու ընթացքին մէջ:

ՅՂԻ ԿԻՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Յղութեան շրջանին կը յայտնուի վարիսը, որ յաճախ ժառանգական է՝ ըստ մասնագէտ բժիշկներու: Վարիսին կ'ընկերանան ցաւ, սրունքներուն մէջ ծանրութիւն, գիշերային քրամփներ, եւ այլն:

Բարեբախտաբար ծննդաբերութեան յաջողորոշ շաքարներուն վարիսը աստիճանաբար կ'անհետանայ, յաջորդ յղութեան կրկին յայտնելու հաւանականութեամբ:

Տօքթ. Յիւլիա Պլանչ-մէզոն 6 խորհուրդ կու տայ վարիսէ տառապող յղի կիներուն՝ նորակային այս խանգարումին հետեւանքները մեղմացնելու համար:

● Առտուն, մահաճակալէն ելլելէ առաջ, կունակին վրայ պառկած, երեւակայական հեծիկ քշեցէ՛ք՝ շուրջ 20 շրջանաձեւ շարժումներ ընելով: Ինչ կը վերաբերի ձեր հագուստներուն, հրաժարեցէ՛ք ձեր արեան շրջագայութիւնը խանգարող նեղ գոտիներէ, գուլպաներէ, մոյկերէ... կօշիկի պարագային նախապատուութիւնը տուէ՛ք 3 - 5 սմ. բարձրութիւն ունեցող կրունկներուն: Վերապէս, հրաժարեցէ՛ք ոտքը - ոտքին վրայ նստելէն:

● Փոխուստ տուէ՛ք տաքէն: Արեւի լոգանքը, տաք ջուրով լոգանքը, ինչպէս նաեւ սրունքին

սափեցէ՛ք երկար ժամանակ ոտքի կանգնելէն: Իսկ եթէ ձեր գործին տեսակը նստակեաց է, կէս ժամը անգամ մը ելէ՛ք ձեր տեղէն, քանի մը քայլ առէ՛ք եւ կրկին նստէ՛ք: Գործի պահուն հրաժարեցէ՛ք ոտքը - ոտքին վրայ նստուածքէն եւ կամ՝ ոտքերը աթոռին տակ խաչածեւելէն:

● Երեկոյան պաղ ջուրով տուշ մը տուէ՛ք ձեր սրունքներուն՝ վարէն դէպի վեր: Ապա զանոնք մարձեցէ՛ք յատուկ սեղանով՝ դարձեալ վարէն դէպի վեր:

● Բնանալու ժամանակ ձեւ մը գտէ՛ք, որ պէտք չի ունենայ կողմը քէշ մը աւելի բարձր դիրք ունենայ՝ արեան շրջագայութիւնը աւելի դիւրացնելու համար:

● Փոխուստ տուէ՛ք տաքէն: Արեւի լոգանքը, տաք ջուրով լոգանքը, ինչպէս նաեւ սրունքին

«ՊԱՀՈՒԱԾ» ԱՂԸ

Օրական մեր սպասած աղին 70 առ հարիւրը կու գայ «անմեղ» նկատուած ուտելիքներէ: Շուկայէն գնուած ուտելիքները յաճախ անհարկ չեն, որովհետեւ անոնք արդէն արտադրողի կողմէն արդէն գտնուած համար (2,5 կրամ աղը 1 կրամ սոսիսով կը պարունակէ...):

- ԽՕՍՈՒՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ**
- Հացերուն մէջէն ամէնէն աղին նկատուած է պակէրը: Իւրաքանչիւր 100 կրամ կը պարունակէ 1,67 - 2,15 կրամ աղ:
  - Քորն ֆլեքսի պարագային, Քելոկ'զիմ սովորական տեսակը 0,96 կրամ աղ կը պարունակէ իւրաքանչիւր 40 կրամի մէջ:
  - Հանքային - կազային ջուրերն ալ շատ աղ կը պարունակեն, բացի Փերիէէն, որ ամէնէն քիչը աղ կը պարունակէ (0,22 կրամ իւրաքանչիւր լիթրի մէջ):
  - 100 կրամ խոզապուխտը 2 կրամ աղ կը պարունակէ, իսկ նոյն ընտանիքին պատկանող այլ տեսակներ (սալամի...)՝ շատ աւելի:
  - Կաթնեղէններուն մէջ մածունը քիչ մը աղ կը պարունակէ (0,12 կրամ 125 կրամնոց տուփի մը մէջ): Պանիրներէն պէտք է զգուշանայ:
  - Մարկարինը 1 կրամ աղ կը պարունակէ իւրաքանչիւր 250 կրամի մէջ:

Վերջին տարիներուն բժիշկներն ու սննդագէտները ահազանգ հնչեցուցած են՝ ըսելով, թէ շատ աղ կը սպառենք: Անոնց համաձայն, մարդկութեան մէջ կ'արեւոր տոկոսը օրական 11 կրամ աղ կը սպառէ, այսինքն՝ մեր մարմնի պահանջին կրկնապատիկը... Այս չափազանցութիւնը կը պատճառէ գիրութիւն եւ առողջական զանազան հարցեր (արեան զերծընշում, օսթոփորոզի վատթարացում...):

ԽՈՒՍՈՒՆ

ՀԱՒՈՒ ՊՈՒՏ՝ ՄԱԾՈՒՆԻ ԹԱՅԱՆՈՎ

- Չորս անձի համար անհրաժեշտ են.
- 4 հաւու պուտ
  - 4 լոլիկ
  - 6 ապուրի դգալ ձիթախղ
  - 1 ապուրի դգալ քիմիոն
  - Պողոննց մը կարմիր փոշի պղպեղ
  - Աղ
  - Թացահին համար՝
  - 8 ապուրի դգալ մածուն (լապնէ)
  - 2 պճեղ սխտոր
  - 4 ապուրի դգալ մանրուած թարմ ուսուտ
  - Աղ
  - Պատրաստութիւն.
  - Խորունկ ամանի մը մէջ դնել 4 ապուրի դգալ ձիթախղ, աւելցնել համեմները, խառնել, ապա խառնուրդով ձեփել հաւու պուտերը եւ 2 ժամ մէջ կողմ ձգել:
  - Փայրեքս ամանի մը մէջ շարել հաւու կտորները, շուրջը շարել երկուքի կիսուած լոլիկները, աղել, մնացեալ ձէթը հաւուն եւ լոլիկին վրայ տարածել եւ 40 վայրկեան եփել փուռին մէջ: Կրակը մարելէ ետք 5 վայրկեան փուռին մէջ ձգել, մինչ այդ պատրաստել թացանը:
  - Մածունը զարնել ճգմուած սխտորին հետ, աւելցնել մանրուած ուսուտ եւ ներկայանալի փոս ամանի մը մէջ հրամցնել հաւուն կողքին:
  - Բարի՛ ախորժակ:

Պատրաստեց՝ ՇՈՒՇԻԿ ՍԱԻՍԱԳԱԼԵԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ...

Ծարուհակուած՝ 6րդ էջէն

- Ճիշդ ձևով օգտագործել իւրաքանչիւր վայրկեան:

- Ժամանակի ճշգրիտ սահմանները ճշդելու համար յատուկ ծրագիր կազմել:

- Յաշակ կերպով ճշդել առաջնահերթութիւնները եւ այն պարտականութիւնները, որոնք յաւելուելով կերպով կարողանանք կրթութիւնը:

- Քննութեան պատրաստութեան ընթացքին մտքով ու մարմնով արթուն ըլլալու համար պէտք է աշակերտը ունենայ ճաշի, հանգիստի եւ զբոսանքի կարճ պահեր, որպէսզի յաւելուելով ճանաչողական տարածուած տեղեկութիւնները ընթացքը չզղանդուի եւ հակառակ ազդեցութիւն չունենայ: Դաս սորվելու համար աշակերտը պէտք է ունենայ լուսավոր, լուռ, օդատեղի եւ ներամփոփ անկիւն մը, որպէսզի ոչինչ խանգարուի եւ հանգիստ նստարանը մը վրայ հանդարտօրէն սեր-

տէ: Կարեւոր է նաեւ օրական ընթացքին սորվելու, որովհետեւ միտքը յաւելի արթուն կ'ըլլայ եւ յաւելուելով արդիւնք կու տայ:

Երբ հասնի քննութեան ներկայանալու ժամը, աշակերտը պէտք է պատրաստ ըլլայ եւ վերջին վայրկեանին իրարու չանցնի. այդ պատճառով անհրաժեշտ է, որ ան նկատի ունենայ հետեւելու կէտերը:

- Քննութեան օրէն առաջ ապահոված ըլլալ թէ՛ կառավարական անհրաժեշտ թուղթերը եւ թէ՛ գրեթե անհրաժեշտ ըլլալ ընէ արթուն չմնայ, որպէսզի բոլոր սորվածները չմոռնայ: Աշակերտը պէտք է հանդարտ եւ երկար քուն մը առնէ՛ յաջորդ օրը աշխուժ եւ հանգիստ ըլլալու համար:

- Քննութեան օրը ո՛չ մէկ փորձ ընէ դաս պատրաստելու կամ յաւելուելու գիտելիքներ ամբարելու, որովհետեւ արդէն ուշ է եւ այդ փորձը կրնայ հակառակ ազդեցութիւն կառնակ ազդեցութիւն

ունենալ:

- Լաւ նախաճաշ կատարէ քննութեան ներկայանալէ առաջ:

- Ինքնավստահ ըլլալ եւ չտատամար իր գիտցածէն կամ սորվածէն:

- Քննութեան պահուն պէտք է:

- Հանգիստ ու հանդարտ ըլլալ:

- Հարցումները լաւապէս կարգաւ եւ հասկնալ, թէ ի՞նչ է պահանջուածը:

- Եթէ կան հարցումներ, որոնք չես գիտեր, մի՛ յուսահատիր, գրէ, ինչ որ գիտես:

- Մի՛ զբաղի շուրջ գտնուողներով եւ մի՛ փորձեր օգնութիւն խնդրել, որովհետեւ անկա միտքը կը ճշդ է եւ կերպով քննութեան պակաս-ընթացքը կրնայ ամբողջ սորվածը:

- Մի՛ փորձեր օրինականացնելները ընել եւ արգիլուած թուղթեր ունենալ հետո, անոնք յաւելուելու մտահոգութիւն եւ սաղտուկ կը պատճառեն:

- Եթէ շուրջը գտնուող աշակերտները ամբողջացուցին իրենց քննութիւնները, իրարու մի՛ անցնի, հանգարտօրէն շարունակէ գրել:

Այս բոլոր տուեալները նկատի առնելով՝ պէտք է քննութիւններուն ներկայանալ պատրաստուած, եւ եթէ նոյնիսկ ամբողջովին պատրաստուած չըլլայ աշակերտը, պէտք է ինքնավստահ ըլլալ եւ փորձէ իր առաջին արգիլները ընել՝ առանց յուսահատելու: Պէտք է քննութեան ներկայացող աշակերտը գիտնայ, թէ ի՞նչ է իր անձին եւ գիտելիքներուն տէր եւ իր յաջողութեան երաշխիքը միայն ինք է:

ՀԱՅՈՑ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԻ...

Ծարուհակուած՝ 5րդ էջէն

նոր, մեծ դաւադրութիւն՝ պոլիտեխնիկական դաշինքը, որին անգոր եղաւ դիմակայելու հայոց մանուկ հանրապետութիւնը: Եթէ Ռուսինը չկարողացաւ յաղթանակ տանել իր իրաւունքները հայ-թրքական պատերազմից, ապա դրա պատճառը հարաւից եւ հիւսիսից միտքամանակ արշաւող թուրք-ուսական ուժերի ճշգրիտ գերազանցութիւնն էր: Չհաջողուելով Հայաստանի անկախութեան կորստի հետ՝ Ռուսինն անցնում է Զանգեզուր, որտեղից ուշի ուշով հետեւելով հայ համայնապարներին քաղաքաւա քաղաքակառուցութեանը՝ կազմակերպելով հայ համայնապարներին քաղաքաւա քաղաքակառուցութեանը: Բաշգառնեցի Մարտիրոսի, Սասունցի Մուշեղի, Սմբատի եւ այլոց միջոցով կազմակերպելով ֆեոդալական փառապանծ ապստամբութիւնը, որի արդիւնքում փրկուեցին բազում պետական, գիտնորական եւ մտաւորական գործիչներ: Առանց ֆեոդալական ապստամբութեան, հազիւ թէ Հայաստանի մաս ճանաչուէր Զանգեզուրը:

1921ի Մայիսից Ռուսինն արդէն տարագիր էր: Հայրենիքից դուրս նրա ապրած կեանքը (1921՝ Թաւրիզ, 1921-1933՝ Փարիզ, 1933-1942՝ Գահի-րէ, 1942-1944՝ Պաղեստին-1944-1947՝ Պէյրութ, այնուհետեւ մինչեւ մահ՝ Փարիզ) ընթացաւ իր պաշտած ժողովրդի եւ

հայրենիքի շահերից բխող գործունէութեամբ:

Անհնար է լինել լիարժեք հայ քաղաքագետ առանց ծանօթ լինելու Ռուսինի «Հայաստանը միջցամաքային ուղիների վրայ» ուսումնասիրութեանը, ուր ճշգրտօրէն է նախատեսել Հայաստանի տեղի ու դերը անցեալ, ներկայ եւ գալիք աշխարհաքաղաքական գործընթացներում: Անհնար է լինել լիարժեք դաշնակցական՝ առանց իւրացնելու «Հ. Յ. Դաշնակցութեան կազմակերպութիւնը» աշխատութիւնը:

Եւ, վերջապէս, անհնար է գրել հայոց հերոսամարտի խոնավայոյզ պատմութիւնը՝ անտեսելով Ռուսինի «Հայ յեղափոխական մի յիշատակները» անկրկնելի գործը, ուր նա դրսեւորում է որպէս եւ յուշագիր եւ պատմաբան, եւ աշխարհագետ, եւ հոգեբան, եւ վիպասան, եւ պատմաբան:

Իր ազդին եւ հայրենիքին մատուցած վիթխարի ծառայութիւնների համեմատ միշտ համեստ եւ անփառատենչ մնաց Ռուսինը: Թաղումն էլ, իր իսկ ցանկութեամբ, եղաւ շատ համեստ, առանց աւելորդ ճառերի եւ հանդիսութեան: Նիւթեղէնը, որ մնաց նրա ցանկութեամբ այրուած մարմնից, սրբազան մոխիրն էր, որ փորձի տուրփի մէջ գտաւ իր անշուք անկրկն ֆէյր Մուշեղի 3874 թուականատարին՝ 3874 թուականատարի ներքոյ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանից մէջ օտար դրամահոյճերու փակման սակագինները հետեւեալներն են:

Սուրիական թղթուկի	31,50 - 33,50
Իրաքեան տիւար	50,00 - 51,00
Պահրէյնեան տիւար	3996,00 - 4000,00
Բուլղարեան տիւար	4953,42 - 4957,42
Յորդանանեան տիւար	2124,42 - 2128,24
Ա.Մ. Էմիրութեան տիւար	408,43 - 412,42
Սեյուտեան տիւար	399,90 - 403,99
Օմանեան տիւար	3900,00 - 3930,00
Ֆարաբեան տիւար	412,15 - 416,15
Եգիպտական կիւն	323,72 - 327,72
Անգլիական սթրլինգ	2232,70 - 2227,11
Չուիցերիական ֆրանք	961,35 - 965,52
Թրքական լիրա	3,62 - 3,64
Կիպրական փաունտ	2447,85 - 2451,17
Ճափոնական հապար եէն	12,07 - 12,11
Ափրիկեան հապար ֆրանք	2450 - 2451
Ամերիկեան տոլար	1501,00 - 1514,00
Քանադական տոլար	974,40 - 978,85
Աւստրալական տոլար	842,85 - 846,70
Եւրո	1424,95 - 1428,16

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	115,000 - 125,000
Իրանեան մէկ ոսկի	107,000 - 117,000
Օսմանեան մէկ ոսկի	94,500 - 104,500
Մեքսիկական փէսոս	562,000 - 582,000
Մէկ քիլոկրամ ձուլ ոսկի	15,000,000 - 15,500,000
Մէկ օսն ոսկի	316,68 - 320,72
Մէկ օսն արծաթ	4,81 - 4,85

● Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եւրո	0,9555
Քանադական տոլար	1,5419
Չուիցերիական ֆրանք	1,5426
Ճափոնական եէն	123,85
Մէկ սթրլինգ	1,4911

● ՍՈՒԽՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

ԳԻՆԻ Ա. ՃԶՊՈՎ ԳԻՆԻ Բ. ՃԶՊՈՎ

Ա. կարգի	4 2/8	4 2/8
Բ. կարգի		4 4/8
Բաժնետիր		

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Կաթողիկոսարանի բարերարներէն ՃՈՆ ԵՒ ՋՈՒԱՐԹ ԿՈՒՐՃԻ հոգիներուն համար հոգեհանգստեան յատուկ պաշտօն պիտի կատարուի յառաջիկայ Կիրակի, 23 Յունիս 2002ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր տաճարին մէջ, յատուկ սուրբ պատարագի:

Կը հրաւիրուին Ճոն եւ Ջուարթ Կուրճ Համալսարանական Հիմնադրամէն կըրթաթոշակ ստացած եւ ստացող Անթիլիան եւ այժմու ուսանողները, ներկայ գտնուելու արարողութեան եւ իրենց արժանի յարգանքը ընծայելու ազնուահոգի եւ կրթանքէր բարերարներուն:

ԳԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

☆ Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

- ☆ **ԽՈՑ** (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Տնտեսական ձեռքարկները պահուելու է այսօր: Գործ մը լաւ ընթացք պիտի ունենայ եւ շահաբեր պիտի ըլլայ: Ուրեմն գոհ պիտի ըլլաք:
- ☆ **ՑՈՒՂ** (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Հանքի մթնոլորտ մը պիտի տիրէ ընտանեկան թե ընկերային ձեռքարկներէ մէջ: Ոչինչի պէտք պիտի ունենանք: Օրը պիտի անցնի խաղաղ:
- ☆ **ԲՈՒՆ** (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Աշխատանքի մարզը պիտի ըլլայ գոհունակ: Ձեր կարգ մը գործակիցները պիտի ճանչնանք աւելի լաւ կերպով ու պիտի ափսոսաք, թէ ինչո՞ւ աւելի կանուխ չէք ճանչցած գանձը:
- ☆ **ԽԵՑԳԵՏԻՆ** (22 Յունիսէն 23 Յունիս)

Օրը շատ յարմար չէ հանդիպելու ձեր ուզած անձին: Պէտք է խոհեմ ըլլաք, որպէսզի կարելի ըլլայ համբերութեամբ ձեր փափաքին տիրանալ սիրոյ մէջ:
- ☆ **ԱՌԻԻՄ** (24 Յունիսէն 23 Օգոստոս)

Կան ծրագիրներ կամ ընելիք գործեր, որոնցմէ հարկ է որ հետո մնաք այսօր, որովհետեւ յարմարութիւն չկայ գանձը իրագործելու: Ուրեմն գորտեղ մի՛ յոգնիք:
- ☆ **ԿՈՅԱ** (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Ամսուան լուսագոյն օրը է ուսանողներու համար: Ու եթէ կեդրոնական իրենց աշխատանքին վրայ, աւելի լաւ արդիւնքի պիտի հասնին: Ուրեմն՝ գործի:
- ☆ **ԿՇԻՌԻ** (Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)

Եթէ ամէն մարդու փոխարէն զուրկ լինաք, կը քանդուի զուրկ ձեռք: Այսպէս առատաճանցութիւնը քիչ մը շատ է. ձեր դրամին արժէքը գիտեք:
- ☆ **ԿԱՐԻՃ** (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Օրը շատ լաւ է ձեր հետ ձեր «գոյգին» համար: Ամէն մարդ պիտի գովէ ձեզ: Ունիք հետաքրքրական հանդիպումներ եւ լաւ լուրեր:
- ☆ **ԱՂԵՂՆԱՌՈՐ** (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

Ձեր նպատակները եւ լաւ տրամադրութիւնը կ'երբեք արդէն: Բնաւ մի՛ ճշգրէտ ձեռք ձեռք, թէ մարդիկ հասկնաք ձեզ ձեր առողջ կեցուածքը:
- ☆ **ԱՅԵՆԶԱՅԻՐ** (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Երկար ստեղծ ի վեր մտադրած էք կարեւոր որոշում մը իրագործել: Այսօր պիտի կարեւոր ձեր նպատակին հասնիլ եւ հոգեկան գոհունակութիւն ունենալ:
- ☆ **ԾՈՂԱՆՈՅԵ** (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

Օրը յարմար չէ ձեր մտադրած հարցը իրագործելու: Բիչ մը ինքնուրույն եւ «խեղճ» ձեր նպատակը արժէք մը պիտի չունենայ: Ուրեմն լուռ կեցեք:
- ☆ **ՁՈՒԿ** (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Մեծ ծրագիր մը, որ ձեր երազ կը թուէր, այսօր պիտի իրագործուի յաջողութեամբ եւ ձեր ուրախութիւնը պիտի ըլլայ անսահման:

ՕՐԱՏԵՐ

Panasonic

ՇԵՌԱՏԵՍԻԼ

10:00 - Սապահո	12:30 - Միւլիպի հոլ	13:00 - Մարդիկ հասն	14:00 - Եւրոպայի	14:30 - Լուրեր	15:00 - Մշտուար	17:00 - Ֆիլմաշար	18:00 - Արգային	19:30 - Արաւ լուրեր	20:00 - Մտտելիս	21:30 - Տեղական ֆիլմ	22:00 - Տեղական ֆիլմաշար	23:00 - Ամերիկեան ֆիլմաշար																													
6:30 - Ժուրնալ	7:30 - Թելի մարտի	9:30 - Բիլի	10:30 - Բիլի	11:00 - Ռաբոտ	11:30 - Բիլի մէջէլ այլ	12:00 - Է.Մ.Վ.ի սփորթ	12:30 - Է.Մ.Վ.ի Եր	13:00 - Մարիմար	14:00 - Ժուրնալ Ֆրանս 2	14:45 - Մ.Է.Է.ի լուրեր	15:15 - Միւլիպի աղանի	16:30 - Փոքերն	17:00 - Միւլիպի սփորթ	17:45 - Է.Մ.Վ.ի Եր	18:45 - Էնամարտ	20:00 - Մարտիկ լուրեր	20:30 - Է.Մ.Վ.ի Եր	21:30 - Ժամալ	23:15 - Ամսուան սփորթ																						
7:00 - Լուրեր	8:30 - Երկա	9:00 - Այս մայ սապահ	13:00 - Ֆիլմ ինքն	13:05 - Նոթք լինիսիկ	14:00 - Անգլերէն լուրեր	14:20 - Ֆրանսերէն լուրեր	14:40 - Հայերէն լուրեր	15:00 - Լուրեր	15:30 - Արաբական ֆիլմ	16:30 - Թելիպի	17:00 - Երկար ըրպար	17:30 - Արաբական ֆիլմ	18:30 - Օթմոպիլ	19:00 - Սինի մաժալէ	19:30 - Մոնտիալի յատուկ յայտագիր	20:00 - Արաբերէն լուրեր	20:30 - Ռուսուլ	20:35 - Միւլիպի առաջ	21:30 - Պէս սեր	22:30 - Նրա Տաքիթ	23:30 - Ամերիկեան ֆիլմ																				
15:00 - Մոլիպի	15:30 - Արաբական ֆիլմ	16:30 - Թելիպի	17:00 - Երկար ըրպար	17:30 - Արաբական ֆիլմ	18:30 - Օթմոպիլ	19:00 - Սինի մաժալէ	19:30 - Մոնտիալի յատուկ յայտագիր	20:00 - Արաբերէն լուրեր	20:30 - Ռուսուլ	20:35 - Միւլիպի առաջ	21:30 - Պէս սեր	22:30 - Նրա Տաքիթ	23:30 - Ամերիկեան ֆիլմ	15:00 - Հայլուր	15:20 - «Արեւիկ»	16:00 - Հեռուստատեսիայ «Միւլիպի առաջ»	17:00 - Երկար ըրպար	17:20 - Հրաշքահայ կիթ	18:00 - Միւլիպի	18:10 - Միւլիպի ներկան է	18:35 - Նոյն-տուրիկ	19:00 - Հայլուր	20:00 - Բոնէմ	20:35 - Հայերը	21:00 - Ռուսիկոն+	21:40 - Ֆորպոլային հայլուր	22:00 - Հայլուր	23:20 - Հայլուր (ռուսերէն)	23:25 - Հայլուր (անգլերէն)	01:05 - Արգային (դասական երաժշտութիւն)	01:25 - Երկար ըրպար հոլիվուդ ընկալ	01:35 - Ռիթմ եւ պոլկ	01:55 - Նոթաւտ	02:00 - Լուր (երաժշտական նորութիւններ)	02:05 - Երաժշտական ալիք (ուղիղ երթը)	03:00 - Հայլուր	04:00 - «Պալաքոյի Այրիկ»	04:45 - Երկար ըրպար	05:00 - Շրջադարձ	05:50 - Այլուր	
15:00 - Լուրեր	16:00 - Մոլիպի	17:30 - Միւլիպի/35 mm	18:00 - Նո ըրպար	18:15 - Վաւերագրական ժամանակ	19:00 - Լուրեր	20:00 - Միւլիպի սապահիլ	20:30 - Միւլիպի նա ֆիլմ	22:00 - Մասայա	23:00 - Մոնտիալի յատուկ յայտագիր	15:00 - Լուրեր	16:00 - Մոլիպի	17:30 - Միւլիպի/35 mm	18:00 - Նո ըրպար	18:15 - Վաւերագրական ժամանակ	19:00 - Լուրեր	20:00 - Միւլիպի սապահիլ	20:30 - Միւլիպի նա ֆիլմ	22:00 - Մասայա	23:00 - Մոնտիալի յատուկ յայտագիր	15:00 - Լուրեր	16:00 - Մոլիպի	17:30 - Միւլիպի/35 mm	18:00 - Նո ըրպար	18:15 - Վաւերագրական ժամանակ	19:00 - Լուրեր	20:00 - Միւլիպի սապահիլ	20:30 - Միւլիպի նա ֆիլմ	22:00 - Մասայա	23:00 - Մոնտիալի յատուկ յայտագիր												
09:00 - Բիլի	10:30 - Բիլի	11:00 - Ռաբոտ	11:30 - Բիլի մէջէլ այլ	12:00 - Է.Մ.Վ.ի սփորթ	12:30 - Է.Մ.Վ.ի Եր	13:00 - Մարիմար	14:00 - Ժուրնալ Ֆրանս 2	14:45 - Մ.Է.Է.ի լուրեր	15:15 - Միւլիպի աղանի	16:30 - Փոքերն	17:00 - Միւլիպի սփորթ	17:45 - Է.Մ.Վ.ի Եր	18:45 - Էնամարտ	20:00 - Մարտիկ լուրեր	20:30 - Է.Մ.Վ.ի Եր	21:30 - Ժամալ	23:15 - Ամսուան սփորթ	09:00 - Սապահիլ	12:30 - Չուլի	13:00 - Տեղական ֆիլմաշար	14:00 - Լուրեր	15:00 - Վաւերագրական	16:30 - Կեդրական գովաւոր	17:00 - Էն-ֆայլ	18:00 - Մարտիկ լուրեր	19:30 - Լուրեր	20:30 - Երկար ըրպար	21:30 - Ժամալ	22:30 - Էրկար լուրեր	09:00 - Սապահիլ	12:30 - Չուլի	13:00 - Տեղական ֆիլմաշար	14:00 - Լուրեր	15:00 - Վաւերագրական	16:30 - Կեդրական գովաւոր	17:00 - Էն-ֆայլ	18:00 - Մարտիկ լուրեր	19:30 - Լուրեր	20:30 - Երկար ըրպար	21:30 - Ժամալ	22:30 - Էրկար լուրեր
06:00 - Առաջին ծրագիր	07:00 - Հայլուր	08:30 - Մարտիկ	09:00 - Սապահիլ	10:00 - Սապահիլ	11:00 - Սապահիլ	12:00 - Սապահիլ	13:00 - Սապահիլ	14:00 - Սապահիլ	15:00 - Սապահիլ	16:00 - Սապահիլ	17:00 - Սապահիլ	18:00 - Սապահիլ	19:00 - Սապահիլ	20:00 - Սապահիլ	21:00 - Սապահիլ	22:00 - Սապահիլ	23:00 - Սապահիլ	09:00 - Սապահիլ	12:30 - Չուլի	13:00 - Տեղական ֆիլմաշար	14:00 - Լուրեր	15:00 - Վաւերագրական	16:30 - Կեդրական գովաւոր	17:00 - Էն-ֆայլ	18:00 - Մարտիկ լուրեր	19:30 - Լուրեր	20:30 - Երկար ըրպար	21:30 - Ժամալ	22:30 - Էրկար լուրեր	09:00 - Սապահիլ	12:30 - Չուլի	13:00 - Տեղական ֆիլմաշար	14:00 - Լուրեր	15:00 - Վաւերագրական	16:30 - Կեդրական գովաւոր	17:00 - Էն-ֆայլ	18:00 - Մարտիկ				

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԲՐԻՏԱՆԱՑԻ ՄԸ Կ'ԱՌԵՒԱՆԳՈՒԻ

ԹԻՖՆԻՍ, 19 (ՌՈՅԹԸՐԸ)- Դրամատան բրիտանացի պատասխանատու մը, որ Վրաստանի մէջ կ'աշխատէր, առեւանգուած է Երեւանի շրջան, մայրաքաղաք Թիֆլիսի մէջ:

Ներքին գործոց նախարար Բոպա Նարչեմաշվիլի Զորքազարթի օր մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին յայտնած է, որ ոստիկաններ չեն կրցած Փիթեր Շոյի զինեալ 7 առեւանգողները դէպքին ընթացքին պարտութեան մատնել բարձունքին:

Վրաստանի առեւտրական «Ակրոպիզնէսպանք» գործադիր տնօրէն Շօ Վրաստանի մէջ 6 տարուան պաշտօնավարութեան աւարտին կը մօտենար:

Առեւանգումը խիստ նեղ կացութեան մատնած է նախագահ Էտուարտ Շեւարտնածէն, որ կը փորձէ ձեռքազատել երկիրը անօրինութեան դիմագիծէն եւ արեւմտեան ներդրումներ ներգրաւել:

Կոչ ուղղելով ապահովութեան ուժերուն, որ ամէն գնով Շոյի ազատագրումը ապահովեն, ան կառավարութեան մէջ ժողովին ըսած է, որ առեւանգումի այս սովորութեան միայնգամընդմիջտ պէտք է վերջ տրուի:

Դրամատունը, որ հաստատուած է 1999ին Վրաստանի կառավարութեան եւ Եւրոպական Յանձնաժողովին կողմէ, 2003ին պէտք է սեփական մարզին փոխանցուի:

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ ԴԻՄՈՒՄ ՍՈՒՐԻՈՑ

ՊԵՐԼԻՆ, 19 (ՌՈՅԹԸՐԸ)- Գերմանիա Սուրիոյ դիմած է, որ կարելիութիւնը տալ կապուելու գերմանացի քաղաքացիի մը հետ, որուն մէջ կան կասկածներ, թէ Մ. Նահանգներու մէջ Սեպտեմբեր 11ին տեղի ունեցած յարձակումներուն հետ կապ ունի եւ որ սուրիական բանտի մը մէջ արգելափակուած է, յայտնած են պաշտօնատարներ Զորքազարթի օր:

Սուրիա չէ հաստատած, որ ենթակա արգելափակուած է, սակայն իշխանութիւնները Երեւանի օր յայտնած են, որ Մարոք ձերբակալած է Մոհամէտ Հայտար Չամմարը, զոր անոնք կը նկարագրեն իբրեւ «Քայիտա» ցանցին բարձրաստիճան մէջ անդամը, եւ վայն յանձնած են Սուրիոյ:

Սուրիացի Չամմար (41 տարեկան) գերմանացի քաղաքացի մըն է, որ նախապէս ապրած է Համբուրկի մէջ, ուր բնակած են նաեւ Սեպտեմբեր 11 իրանականական զորածնողութիւններու ձեռնարկած գլխաւոր չորս օդահետնորդներէն: Կ'ենթադրուի, որ ան աշխատանքի լծած է Մոհամէտ Աթթան, որ յարձակումներուն ձեռնարկած խմբակին պատասխանատուն կը նկատուի:

Գերմանացի պաշտօնատար մը յայտնած է, որ Չամմարի դէմ փաստերը այնքան անբարար են, որ կարելի չէ ձերբակալման միջազգային հրահանգի պահանջել անոր դէմ:

ԹԵՀՐԱՆ ԵՒ Ե. ՄԻՈՒԹԻՆ

ԿԸ ՔՆՆԱՐԿԵՆ ՄԱՐԴԱՅԻՆ

ԻՐԱԻԱՆՑ ՀԱՐՅԵՐ

Իրանցի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը մարդկային իրանացի մարտիկ հարցեր քննարկեց Եւրոպական Յանձնաժողովին հետ: Երեւոյթ մը, որ ցուցանիչ է կապերու յաւելում բարելաման իրանի եւ Եւրոպական Միութեան հետ:

Արտաքին գործոց փոխ նախարար Ջաւադ Չարիֆ հանդիպում ունեցաւ Ե. Միութեան արտաքին հարցերու յանձնակատար Քրիս Փէթրնի հետ: Հանդիպումին մէջ օր առաջ Ե. Միութեան արտաքին գործոց նախարարները սկզբնական համաձայնութիւն մը գոյացուցած էին տնտեսական ու քաղաքական աւելի սերտ կապեր հաստատելու իրանի հետ: Անոնք սակայն գործակցութիւնը կը պայմանաւորէին մարդկային իրանացի մարտիկ մէջ բարեկարգումներով:

Ե. Միութեան դիւանագետ մը ըսաւ, որ իրանցի պաշտօնատարները կարգ մը առաջարկներ կատարած են, որոնց կարգին է մարդկային իրանացի քննիչներու ու պեկուցաբերներու իրան ալքելութիւնը, որ պէտք է քննարկեն մասնաւոր հարցեր ինչպէս դատական կառուցում ու դատարաններու գործելիքները:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻՔԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Շարունակուած 3րդ էջէն

մէ, ըստ թերթին, Ուաշինկթըն յայտարարած է, որ «Քայիտա»-ի մասին Սուրիոյ կողմէ իրեն փոխանցուած տեղեկութիւններ փրկած են ամերիկացիներու կեանքը եւ կը սպասուի, որ Սուրիա գործակցի նաեւ Հնդկաստանի հարցով: «Լիոն» գրած է, թէ Միութեան Արաբիա ձերբակալած է «Քայիտա»-ի 7 անդամներ, որոնք հակամերիկեան յարձակումներու կը պատաստուէին: «Պայթաք» նշած է, թէ շէյխ Հասան Նասրալլա յայտարարած է, որ Իսրայէլ այսօր կը դիմագրաւէ իր պատմութեան մէջ աննախընթաց անելի վիճակ մը: «Մուսթաֆայա» գրած է, թէ իսրայէլեան բանակը զօրաշարժի կ'ենթարկուի Լիբանանի հետ իր սահմանին վրայ: Միջազգային կեանքին անդրադառնալով՝ թերթերը գրած են, թէ Հիւսնի Մուսարաֆ այսօր Աման եւ Դամասկոս պիտի այցելէ: Ըստ անոնց, 40 տարիէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով սուրիական բանակի սպայակոյտի պետը Թուրքիա կ'այցելէ: «Ճորձ Պուշի եւ Թունի Պլեյրի տիկինները, ինչպէս նաեւ Մի. Էն. Էն.»-ի կայանի հիմնադիր Թէյմ թըրըր քննադատեցին իսրայէլեան քաղաքականութիւնը», նշած են թերթերը:

«ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՊՈՒՇ ՔԱՂԱՔԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԶԻ ՎԱՍՑՆԵՐ ԻՐԱԲՆ ՈՒ ԻՐԱՔՅԻՆԵՐԸ»

ԿԸ ԳՐԵ «ՔԱՏԻՍԻԱ»

ՊԱՂՏՍՏ, 19 (ՌՈՅԹԸՐԸ)- Իրաքեան «Քատիսիա» օրաթերթը յայտնեց, որ Պաղտատ չի վախնար ամերիկեան լրատուական աղբիւրներու հրապարակած լուրերէն, ըստ որոնց Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ճորձ Պուշ Մի. Այ. Էյ.ին հրահանգած է տապալել Սաւտամ Հիւսէյնը: «Քատիսիա» կը գրէր, որ այսպիսի ապուշ քաղաքականութիւն, որով կը յատկանշուին ամերիկեան իշխանութիւնները չի վախցնէր Իրաքն ու իրաքցիները:

Օրաթերթին խմբագրական յօդուածը կը նշէր նաեւ, որ տասնամեակէ մը ի վեր ամերիկեան կառավարութիւնները Իրաքի դէմ ամէն ձեռք յարձակումի ձեռնարկեցին, սակայն բացի ճախողութենէն ու պարտութենէն ոչինչ նուաճեցին:

«Քատիսիա» կոչ ուղղեց ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի եւ Ապահովութեան խորհուրդի անդամներուն դատապարտելու ամերիկեան իշխանութիւններուն յարձակողական քաղաքականութիւնը Իրաքի դէմ:

«Ուաշինկթըն Փոսթ» քանի մը օր առաջ գրած էր, որ Պուշ հրահանգիր մը ստորագրած է, Մի. Այ. Էյ.ին ուղղուած, պահանջելով, որ ծածուկ ծրագիրներ մշակուին ու գործողութեան դրուին տապալելու համար Սաւտամը:

Միւս կողմէ, Միացեալ Նահանգներ իրաքցի դիւանագետէ մը վերստին պահանջեցին, որ Նիւ Եորքէն հեռանայ մինչեւ այս անուն վերջը: Արտաքին գործոց նախարարութիւնը նամակ մը ուղարկած էր պահանջելով, որ ՄԱԿի մէջ իրաքեան պատուիրակութեան անդամ Ապտէլուահման Սաւտամը քաղաքականութեան լրտեսութեան յանցանքով եւ պէտք է երկիրէն հեռանայ: Ուաշինկթըն մանրամասնութիւններ չփոխանցեց յանցանքին մասին, հակառակ անոր, որ Պաղտատ քաղաքացիութիւն պահանջած էր:

Դէտեր կը նախատեսեն, որ Իրաք ենթարկուի պահանջին՝ տուն կանչելով Սաւտամը:

ՊՈՒՇ ԿԸՆԴԴԻՄԱՆԱՅ ՄԱԿԻ ՆՃՐԱԴԱՏ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՆՈՐ ԱՏԵԱՆԻՆ

ՄԱԿ, 19 (ՌՈՅԹԸՐԸ)- Միացեալ Նահանգներ Զորքազարթի օր հրապարակած են ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդի մէջ բանաձեւին նախագիծը, որ ՄԱԿի խաղաղարար գործողութիւնները Ոճրադատ Միջազգային նոր առեւանքի հաստատութենէն դուրս մնան:

Նախագահ Ճորձ Պուշի վարչակարգը եւ Քոնկրէսի մէջ պահպանողական հանրապետականները բացարձակապէս կ'ընդդիմանան առեւանքի՝ վայն ամերիկեան գերիշխանութեան սպառնալիք մը նկատելով:

Անոնք ունին այն մտավախութիւնը, թէ արտասահմանի մէջ ամերիկացի պաշտօնատարներ, ինչպէս նաեւ վիսուրներ կրնան քաղաքական հետապնդումներու առարկայ դառնալ: Նման քայլեր ամբողջովին անհասանալի կը նկատուին առեւանքի զօրակազմ կանգնողներուն կողմէ:

Բանաձեւին նախագիծը կը պահանջէ, որ ռճիրներու շուրջ քննութիւններ եւ դատական հետաքրքրումներ տեղի ունենան այն երկիրներուն կողմէ, որոնք քաղաքացի են վանտիք գործած անձերը՝ խաղաղարար առարկայութեան մը ընթացքին:

Կը նախատեսուի, որ բանաձեւը ուժգին ընդդիմութեան առարկայ դառնայ 15 անդամ հաշուող Ապահովութեան խորհուրդին կողմէ:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ «ՄԻԱԿ ԵՐԿԻՆՔ» ԵՐԱԳԻՐԻՆ ԴԵՄ ԳՈՐԾԱԴՈՒՄ

ՓԱՐԻՉ, 19 (ՌՈՅԹԸՐԸ)- Եւրոպայի տարածքին ճամբորդներ թռիչքներու քառասուն վիճակ դիմագրուած են Զորքազարթի օր, ֆրանսական օդային երթուղիի հսկողութեան պաշտօնէաններու գլխաւորութեամբ գործադրուի մը պատճառով՝ եւրոպական օդային միացեալ տարածքի մը ծրագիրներուն դէմ:

Օդանաւային ընկերութիւնները դէպի Ֆրանսա եւ անկէ դուրս թռիչքներուն մեծամասնութիւնը ջնջած են՝ Եւրոպական Միութեան «միակ երկինք» ծրագրին դէմ գործադրուին պատճառով:

Այդ ծրագիրին նպատակն է ներդաշնակել թռիչք չափանիշները եւ ստեղծել թռիչքներու անցքեր, որոնք պիտի անցնին ցամաքամասին անհետացող ցամաքային սահմաններէն:

Գործադրուին մասնակցած են ֆրանսացիներուն յոյն, իտալացի եւ հունգարացի պաշտօնակիցները: Արձակուրդի մեկտող հարիւրաւոր ճամբորդներ Երեւանի գիշեր Յունաստանի մէջ օդակայաններու մէջ անշարժացած են, գործադրուին պատճառով:

ՊՈՒՇ «ԿԱՆԱՉ ԼՈՅՍ» ԿՈՒ ՏԱՅ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

սօրուն կամ վաղուան:

Շարունի ապահովութեան հարցերու կառավարութիւնը որոշեց նաեւ վիսուրական գործողութիւններու ձեռնարկել պաղտատին եւ կրճատելու իշխանութեան, ծայրայեղական կապուակերպութիւններու եւ ռեւել մէկու մը դէմ, որ կ'առնչուի անոնց:

Պաղտատինեան իշխանութեան տեղեկատուութեան նախարար Եասէր Ապտ Ռապաֆ ըսաւ, որ Իսրայէլի որոշումները ցոյց կու տան, թէ անոր նպատակն է կործանել պաղտատինեան իշխանութիւնը: Ան անկցուց, որ Իսրայէլի ահաբեկչութիւնը կ'ուզէ իբրեւ պատրուակ օգտագործել՝ արդարացնելու համար յարձակողական քաղաքականութիւնը պաղտատինցի ժողովուրդին դէմ, ինչպէս նաեւ՝ արգիլելու համար պաղտատինեան անկախ պետութեան ստեղծումը:

Պաղտատինցի այլ նախարար մը՝ Սաէպ Ուրայքաթ ըսաւ, որ Շարուն կը փորձէ ճախողութեան մատնել միջազգային որեւէ ճիգ, որուն նպատակն է վերականգնել խաղաղութեան գործընթացն ու բանակցութիւնները: Ուրայքաթ դիտել տուաւ, որ նոյնիսկ Պուշի խաղաղարար ձգտելը կ'ուզէ լիծեցնել Իսրայէլի վարչապետը:

Եասէր Արաֆաթի խորհրդատուներէն՝ Ահմէտ Ապտէլուահման դատապարտեց պաղտատինեան ինքնավար շրջանները վերստին գրաւելու Իսրայէլի որոշումը, որ պաղտատինցի ժողովուրդը պիտի հրաւիրէ ամէն ձեռք ընդդիմութեան դիմելու իրենց պետութեան ու անոր ուժերուն դէմ:

Իսրայէլի պաշտպանութեան նախարարութեան աղբիւրները երէկ հաղորդեցին, որ Այսրոյորդանանի հետ սահմանին վրայ ապահովութեան պարիսպի մը շինութիւնը, որ սկսած էր անցել շաբաթավերջին, պիտի արագացուի:

Իսրայէլեան քաղաքական աղբիւրներ յայտնեցին, որ պաղտատինեան որեւէ նոր յարձակումի դիմաց՝ իսրայէլեան ուժերը պիտի ներխուժեն պաղտատինեան ինքնավար շրջանները՝ վերագրաւելով վանտիք, երկար առեւ հոն մնալու համար: Իսրայէլեան բանակը յաճախ պաղտատինեան շրջանները կը ներխուժէ, սակայն կարճ ժամանակ մը ետք կը հեռանայ: Այս անգամ սակայն, որոշումն ու քաղաքականութիւնը փոխուած են: Բանակը երէկ ժեհնի մտաւ՝ հետը բերելով շարժական բնակարաններ, որս հաստատեց քաղաքին վրայ: Ժեհնիի բնակիչները մտահոգ են կը իսրայէլեան ուժերը շարժուին քաղաքը:

Իսրայէլեան քաղաքականութեան իրենց կարգին պարզապէս յայտնած են, որ ժամանակաւոր լուծումներու ծրագիրներ կը մշակուին:

●ՍՈՒՄՖ մը պաղտատինցի մտաւորականներ կոչ ուղղեցին վերջ տալու իսրայէլացի քաղաքայիններուն դէմ յարձակումներուն, որով հետեւ անոնք կ'արգելակեն անկախ պետութեան հաստատումը:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

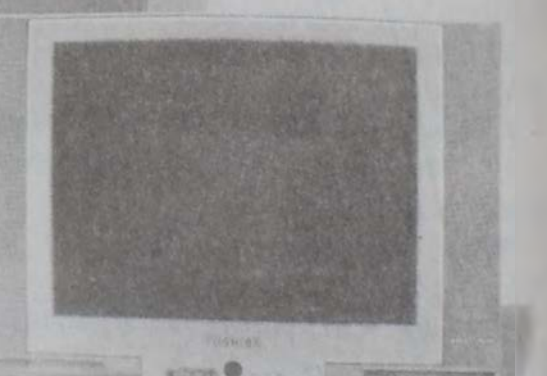
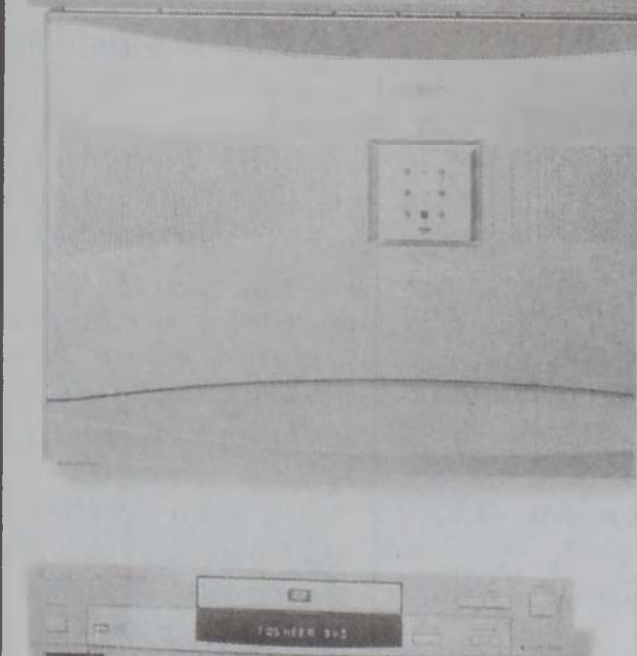
Gooodall !!

Buy a 43", 50" or 61" Toshiba Projection TV and get either a DVD player or a 21" TV for FREE*.

Free*

DVD or 21" TV * till June 30th

ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ՇԱՍ. Պորճ Շաւառ - Բաղաքապետարանի կրապարակ ՇՏՈՒԱԶՍԷՆ 01-241000 Բ. մասնաձևը.- Home Marketի մէջ, Մթայեղի վերջապատութեան, Պրիճայայի ճակղուն վրայ:

TOSHIBA